



Rapport 6485

DE STAAT, TE NEDERWEERT

De Staat te Nederweert, gemeente Nederweert

Een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek





Colofon

ADC Rapport 6485

De Staat te Nederweert, gemeente Nederweert

Een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek

© ADC ArcheoProjecten, Amersfoort, 26 november 2025

Foto's en tekeningen: ADC ArcheoProjecten, tenzij anders vermeld

Status rapportage:

versie 3.0

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt

worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook

zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

ADC ArcheoProjecten aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

ISSN 1875-1067

ADC ArcheoProjecten

Nijverheidsweg-Noord 114

3812 PN Amersfoort

Tel. 033-299 81 81

E-mail info@archeologie.nl



Inhoudsopgave

Samenvatting	5
1 Inleiding en administratieve gegevens	8
2 Bureauonderzoek	12
2.1 Doelstelling en vraagstelling	12
2.2 Methode	12
2.3 Resultaten	12
2.4 Gespecificeerde verwachting en conclusie	32
3 Inventariserend Veldonderzoek	35
3.1 Verkennend booronderzoek: doel- en vraagstelling	35
3.2 Methode	35
3.3 Resultaten Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O)	36
3.4 Conclusies	38
4 Aanbeveling	40
Literatuur	41
Geraadpleegde websites	42
Lijst van afbeeldingen en tabellen	43
Bijlage 44	



Samenvatting

In opdracht van Aveco de Bondt heeft ADC ArcheoProjecten in september 2024 een bureauonderzoek uitgevoerd naar de kans op de aanwezigheid van archeologische waarden op de locatie De Staat te Nederweert (afb. 1 en afb. 2).

De aanleiding voor het onderzoek is de voorgenomen herontwikkeling van het grotendeels verharde terrein naar 30 grondgebonden woningen en 102 appartementen. Daarnaast wordt ook een onverdiepte stallingsgarage op straatniveau gebouwd onder de appartementen.

Het plangebied is gelegen op een dekzandrug. De locatie is vanaf het Laat-Paleolithicum mogelijk aantrekkelijk voor bewoning. Bekend is dat jager-verzamelaars uit het Laat-Paleolithicum en het Mesolithicum er de voorkeur aan gaven zich te vestigen in zogenoemde gradiëntzone, zoals de hoger gelegen delen van het landschap nabij open of stromend water. Er zijn geen aanwijzingen voor de nabijheid van open of stromend water nabij het plangebied. Ook voor latere landbouwers (Neolithicum tot en met de Vroege Middeleeuwen) was de dekzandrug naar verwachting een aantrekkelijke vestigingslocatie. De aanwezigheid van hoge zwarte enkeerdgronden wijst erop dat het plangebied langdurig in gebruik was als bouwland. Mogelijke resten zullen zijn afgedekt door een plaggendek. Het vondstenniveau wordt daarom verwacht onderin het plaggendek en in de top van de oorspronkelijke C-horizont; hier wordt ook wel van 'cultuurlaag' gesproken: een doorwerkte oude bodem tussen het plaggendek en de ongeroerde ondergrond met kleine fragmenten aardewerk, natuursteen, vuursteen of houtskool. Organische resten (zoals bot, hout, leer en textiel) zullen door de relatief droge en zure bodemomstandigheden slecht zijn geconserveerd. Vanwege het gebruik akkerland zullen de relatief ondiep gelegen resten van jager verzamelaars zijn aangetast door ploegwerkzaamheden en niet meer intact aanwezig.

Op basis van kaartmateriaal is te zien dat vanaf 1777 bebouwing aanwezig is. Deze bebouwing maakt deel uit van de oude dorpskern van Nederweert, dat een oorsprong kent in de Late Middeleeuwen. Daarom geldt voor het noorden/noordoosten van het plangebied een verwachting voor resten van bewoning uit de Late Middeleeuwen en de Nieuwe tijd voorkomen. Eventuele resten zullen bestaan uit overblijfselen van funderingen, uitbraaksleuven, afvalkuilen en omgewerkte en/of opgebrachte lagen waarin losse vondsten aanwezig zijn. De resten kunnen zich in het plaggendek, onder de bouwvoor, aanwezig zijn. De resten zullen bij de aanleg van de huidige bebouwing (deels) zijn verstoord.

Teneinde de hierboven weergegeven verwachting te toetsen is een verkennend booronderzoek uitgevoerd in het plangebied. Hieruit blijkt dat de ondergrond in het plangebied bestaat uit een C-horizont, bestaand uit dekzand (Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden), afgedekt door achtereenvolgens verstoorde en opgebrachte zandlagen. Onder de verharding ligt verder een ondoordringbaar puinpakket. De top van de C-horizont ligt tussen 1,05 m en 1,55 m -mv, of 31,20 m en 31,65 m +NAP. De ondergrond is tot in de top van de C-horizont verstoord.

De archeologische verwachting kan worden bijgesteld naar laag voor alle archeologische periodes met uitzondering van de perioden Late Middeleeuwen en de Nieuwe tijd. Volgens het verwachtingsmodel kunnen ter hoogte van boring 11 resten van historische bebouwing in de ondergrond aanwezig zijn. De bodemopbouw in deze boring wijkt echter niet significant af van de opbouw zoals aangetroffen in de omliggende boringen. Er zijn geen verdere aanwijzingen voor historische bebouwing aangetroffen, zoals een verhoogde concentratie puin, houtskool of sintels, aardewerk of diepere verstoringen voor funderingen. De aan- of afwezigheid van funderingsresten in deze zone is echter niet uit te sluiten.

Het is niet volledig uit te sluiten dat in het zuidoosten van het plangebied nog funderingsresten van de historische bebouwing voorkomen. Om de aan- of afwezigheid van deze resten te kunnen vaststellen adviseert ADC Archeoprojecten een inventariserend veldonderzoek door middel van het aanleggen van proefsleuven (AB/IVO-P) uit te voeren in deze zone van het plangebied. De exacte invulling van de werkzaamheden dient voorafgaand aan het veldwerk te worden vastgelegd in een door de bevoegde overheid goed te keuren Programma van Eisen (PvE). In de overige delen van



het plangebied worden geen archeologische resten meer verwacht. In deze delen wordt geen vervolgonderzoek geadviseerd.

Wij wijzen erop dat de bevoegde overheid op basis van dit rapport een selectiebesluit neemt. De mogelijkheid bestaat dat dit selectiebesluit afwijkt van het door ons opgestelde advies.

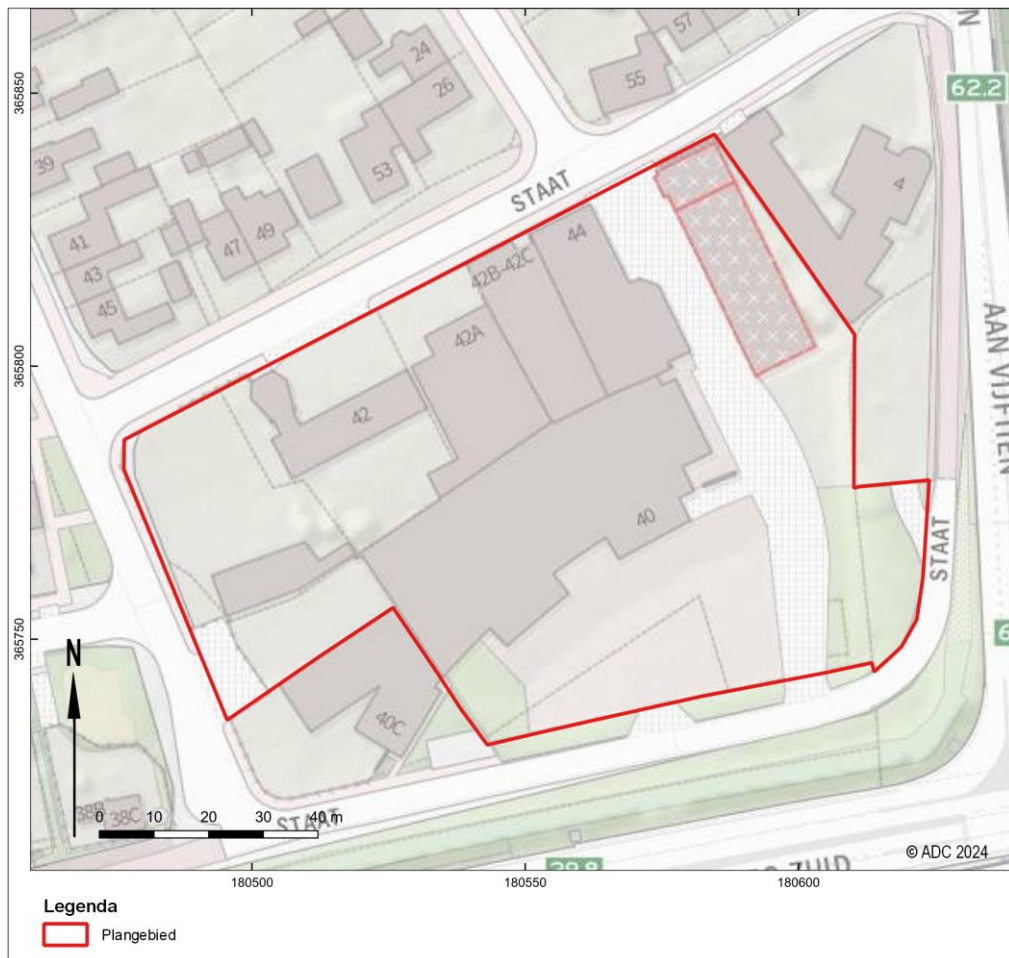


Afb. 1. Locatie van het plangebied.



1 Inleiding en administratieve gegevens

In opdracht van Aveco de Bondt heeft ADC ArcheoProjecten in september 2024 een bureauonderzoek uitgevoerd in maart 2025 aangevuld met een verkennend booronderzoek naar de kans op de aanwezigheid van archeologische waarden op de locatie De Staat te Nederweert (afb. 1 en afb. 2).



Afb. 2. Detailkaart van het plangebied.

De aanleiding voor het onderzoek is de voorgenomen herontwikkeling van het grotendeels verharde terrein naar 30 grondgebonden woningen en 102 appartementen. Daarnaast wordt ook een onverdiepte stallinggarage op straatniveau gebouwd onder de appartementen. Voor de ontwikkeling is een buitenplanse omgevingsplanactiviteitvergunning (BOPA) vereist.

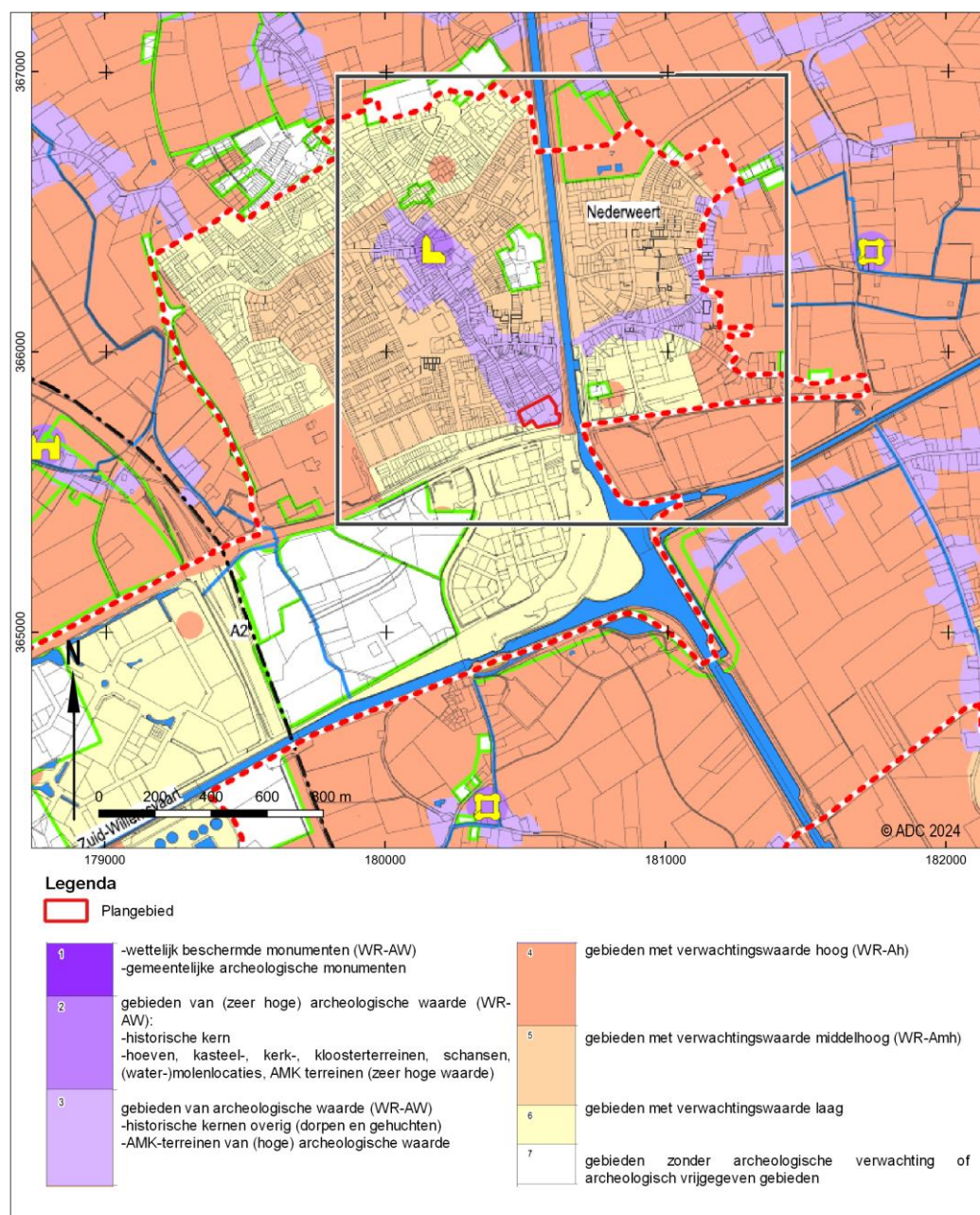
Sinds 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht. De Omgevingswet brengt regelgeving over ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water samen in één wettelijk stelsel. De wet vormt daarmee de basis voor een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving. In deze wet zijn de bestemmingsplannen vervangen door een enkel omgevingsplan voor de hele gemeente en is ook de beheersverordening uit de Wet ruimtelijke ordening (Wro) opgenomen.

In het voormalige vigerende bestemmingsplan Nederweert heeft het plangebied de Waarde - Archeologie 3, en is het gebied mede bestemd voor de bescherming en veiligstelling van archeologische waarden. Volgens de regels in het bestemmingsplan is archeologisch onderzoek verplicht bij werkzaamheden met een oppervlakte groter dan 250 m² én dieper dan 40 cm -mv. Omdat bij de realisering van de plannen deze vrijstellingsgrenzen worden overschreden, dient de initiatiefnemer een rapport te overleggen waarin naar oordeel van de bevoegde overheid de



archeologische waarde van het plangebied voldoende is vastgesteld. In het kader van dit proces heeft het in dit rapport beschreven onderzoek plaatsgevonden.

Op de gemeentelijke verwachtings- en beleidsadvieskaart ligt het plangebied binnen de zone van gebieden van archeologische waarde (WR-AW 1).¹ Deze verwachting is gebaseerd op de ligging van het plangebied binnen de historische dorpskern van Nederweert (afb. 3.).



Afb. 3. De archeologische beleidskaart van de gemeente Nederweert.

In Nederland dient het vaststellen van de archeologische waarde van een plangebied te gebeuren conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA versie 4.2). De gemeente Nederweert heeft aanvullende richtlijnen vastgesteld voor het uitvoeren van archeologisch vooronderzoek. Voor dit onderzoek zijn daarom de richtlijnen van de gemeente Nederweert en de protocollen van de vigerende KNA gevolgd.

¹ Kortlang 2010.



Er is geprobeerd contact op te nemen met de Historische Vereniging Nederweert, maar hierop is geen reactie ontvangen.



De volgende administratieve gegevens zijn van toepassing:

opdrachtgever:	Aveco de Bondt Dhr. T. Busschers Burgemeester van der Borchstraat 2 Holten +31 6 233 73 754 tbusschers@avecodebondt.nl
fase(n) AMZ-cyclus:	Een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek
aanleiding:	De sloop van huidige bebouwing en de bouw van 30 grondgebonden woningen en 102 appartementen. Daarnaast wordt ook een onverdiepte parkeergarage gebouwd.
locatie:	De Staat
plaats:	Nederweert
gemeente:	Nederweert
provincie:	Limburg
kadastrale gegevens:	Gemeente Nederweert, sectie A, percelen A2304, 2951, 4374, 4557, 4558, 5088, 5955, 5956, 6071 & 6072
kaartblad:	58A
oppervlakte plangebied:	Ca. 10.000 m ²
coördinaten:	180476 / 365794 (NW) 180589 / 365840 (NO) 180543 / 365732 (ZW) 180621 / 365750 (ZO)
bevoegde overheid met contactgegevens:	Mevr. M-C Adams 0495-677111 m.adams@nederweert.nl Postbus 2728 6030 AA Nederweert
deskundige namens de bevoegde overheid met contactgegevens:	F.P. Kortlang Kragten-ArchAeO Hintham 152E 5246 AK Rosmalen E-mail: Archeologie@kragten.nl mobiel: +31 (0)6 2250 5236
goedkeuring rapport door bevoegde overheid:	nog niet bekend
Archis-zaaknummer:	5641701100 en 5773351001
ADC-projectcode:	002381
auteur(s):	S. Posthuma, M. Hanemaaijer & G.P.A.M. Nieuwlaat
autorisatie:	K.A. Hebinck
periode van uitvoering:	September 2024 en maart 2025
beheer en plaats documentatie:	ADC ArcheoProjecten bv, Amersfoort



2 Bureauonderzoek

2.1 Doelstelling en vraagstelling

Het bureauonderzoek vormt de eerste stap in het vaststellen van de archeologische waarde van het gebied. Het doel van bureauonderzoek is het aan de hand van bestaande bronnen verwerven van informatie over bekende en/of verwachte archeologische waarden in het plangebied, om daarmee te komen tot een gespecificeerde archeologische verwachting.

Voor het bureauonderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld:

- *Zijn mogelijk archeologische waarden in het plangebied aanwezig, en zo ja, wat is de specifieke archeologische verwachting?*
- *Is het plangebied voldoende onderzocht en zo nee, welke vorm van nader archeologisch onderzoek kan worden geadviseerd?*

2.2 Methode

Het onderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 4.2 Landbodems, protocol 4002 Bureauonderzoek.

Tijdens het bureauonderzoek worden diverse bronnen geraadpleegd, op basis waarvan een gespecificeerde archeologische verwachting wordt opgesteld. Deze kan worden beschouwd als de conclusie van het bureauonderzoek, omdat hierin wordt aangegeven of archeologische waarden in het plangebied worden verwacht. Als dit het geval is, zal zo mogelijk de aard, de omvang, de diepteligging en de datering van deze waarden worden beschreven. Indien relevant zal de omvang worden weergegeven op een kaart.

2.3 Resultaten

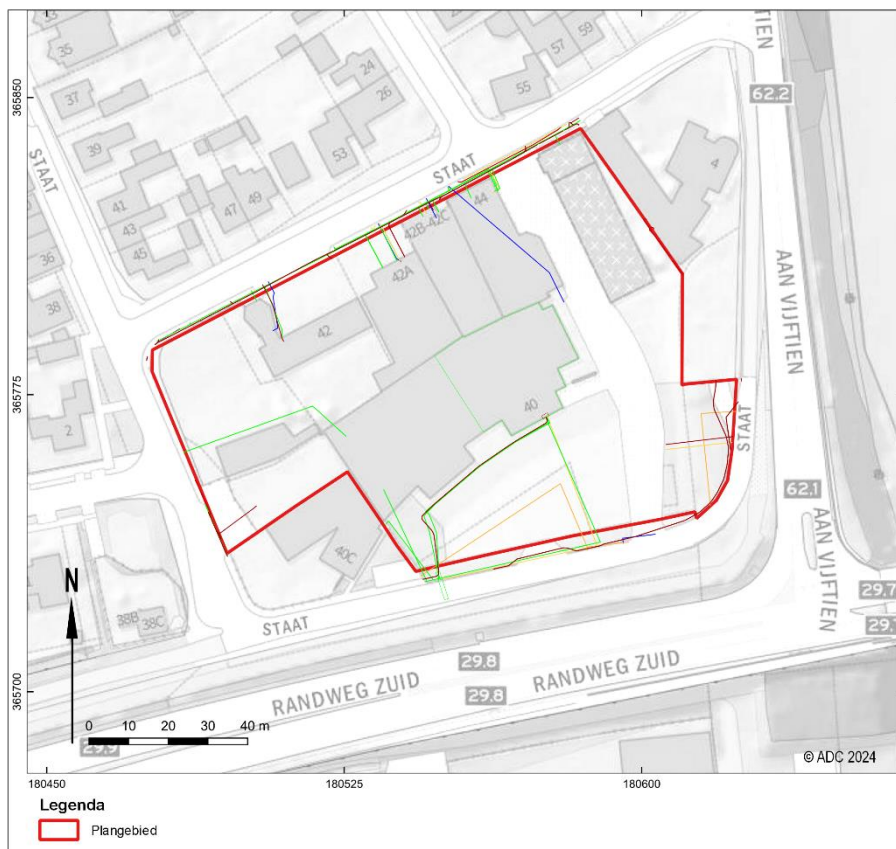
2.3.1 Afbakening plan- en onderzoeksgebied, beschrijving huidig gebruik en vaststellen van de consequenties van het mogelijk toekomstige gebruik

Het plangebied is gelegen in dorpskern van Nederweert. Het wordt begrensd aan de oostzijde door de N266 en de Zuid-Willemsvaart. De zuidelijke zijde grenst aan de straat Staat en de N275. Aan de noord- en westzijde grenst het gebied aan de straat Staat. Het plangebied is momenteel in gebruik als bedrijventerrein. Binnen het plangebied bevinden zich een aantal bedrijfspanden. In het noordoosten van het plangebied staat bebouwing die gedeeltelijk gesloopt is. Rondom de bebouwing is het plangebied deels verhard en deels braakliggend (afb. 4).

Uit gegevens van bodemloket.nl blijkt dat in de noordwestelijke hoek van het plangebied een sanering heeft plaatsgevonden. De ondergrond was vervuild door de aanwezigheid van onder andere benzine- en dieseltanks, en een autoreparatiebedrijf. Na de sanering is de ondergrond schoon verklaard. Verdere details over de saneringswerkzaamheden zijn niet opgevraagd. In het kader van het onderzoek zijn gegevens met betrekking tot de aanwezigheid van ondergrondse kabels en leidingen opgevraagd bij het KLIC. Uit de ontvangen gegevens blijkt dat in het plangebied diverse kabels en leidingen aanwezig zijn (afb. 5).



Afb. 4. De luchtfoto van het plangebied



Afb. 5. Kabels en leidingen binnen het plangebied



Van het plangebied zelf zijn onvoldoende archeologische en aardkundige gegevens beschikbaar om een uitspraak te kunnen doen over de archeologische verwachting. Daarom zijn tevens gegevens betrokken uit de directe omgeving, waarmee het onderzoeksgebied kan worden gedefinieerd als het gebied binnen een straal van circa 350 m rondom het plangebied. De begrenzing van deze zone is gebaseerd op het gegeven dat hierbinnen sprake is van voldoende informatie om een uitspraak te doen over de archeologische verwachting die representatief is voor het plangebied.

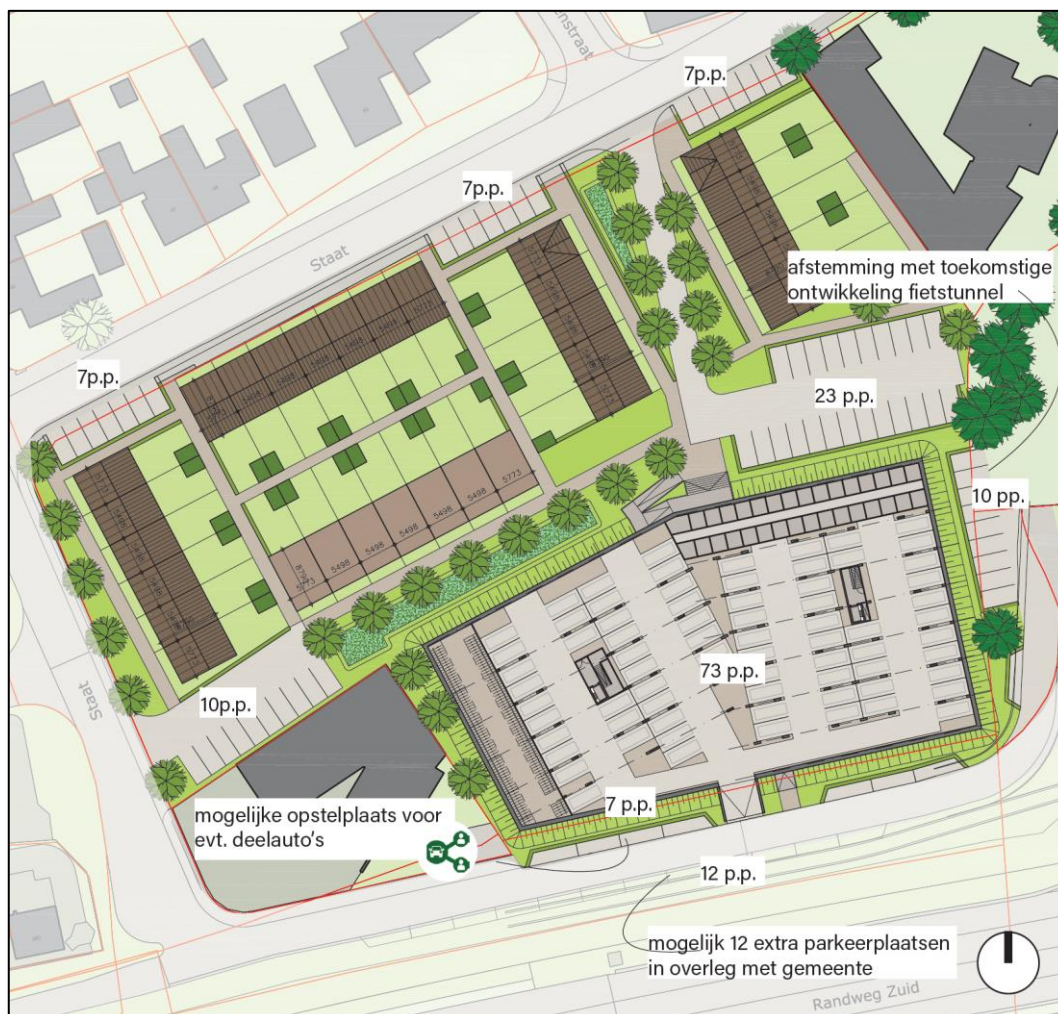
De voorgenomen ingrepen bestaan uit de sloop van de gebouwen in het gebied en de bouw van 30 grondgebonden woningen en 102 appartementen. Onder de appartementen wordt op straatniveau een parkeergarage gerealiseerd (afb. 6, 7 en 8). De exacte verstoringsdieptes zijn nog niet bekend.



Afb. 6. Plattegrond toekomstige situatie in het plangebied



Afb. 7. Vogelvlicht toekomstige situatie in het plangebied



Afb. 8. Plattegrond van de parkeergarage



De consequentie van de voorgenomen ontwikkeling kan zijn dat eventuele aanwezige waardevolle archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

2.3.2 Beschrijving van de aardwetenschappelijke waarden

De volgende aardwetenschappelijke informatie is bekend van het plangebied:

Tabel 2. Aardwetenschappelijke informatie in het plangebied

Bron	Informatie
Geologische kaart 2021 ²	BX4: Laagpakket van Wierden en Formatie van Boxtel (ongedifferentieerd) (Dekzand en overige periglaciale afzettingen)
Geomorfologische kaart, schaal 1:50.000 ³	Bebouwd, naastgelegen gronden is: B53: Dekzandrug
Bodemkaart, schaal 1:50.000 ⁴	Bebouwd, naastgelegen gronden zijn: zEZ23: Hoge zwarte enkeergronden
Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN4) ⁵	Tussen de 32 en 34 m +NAP
Grondwatertrappen ⁶	Bebouwd, naastgelegen trappen zijn: VIId en VIIId

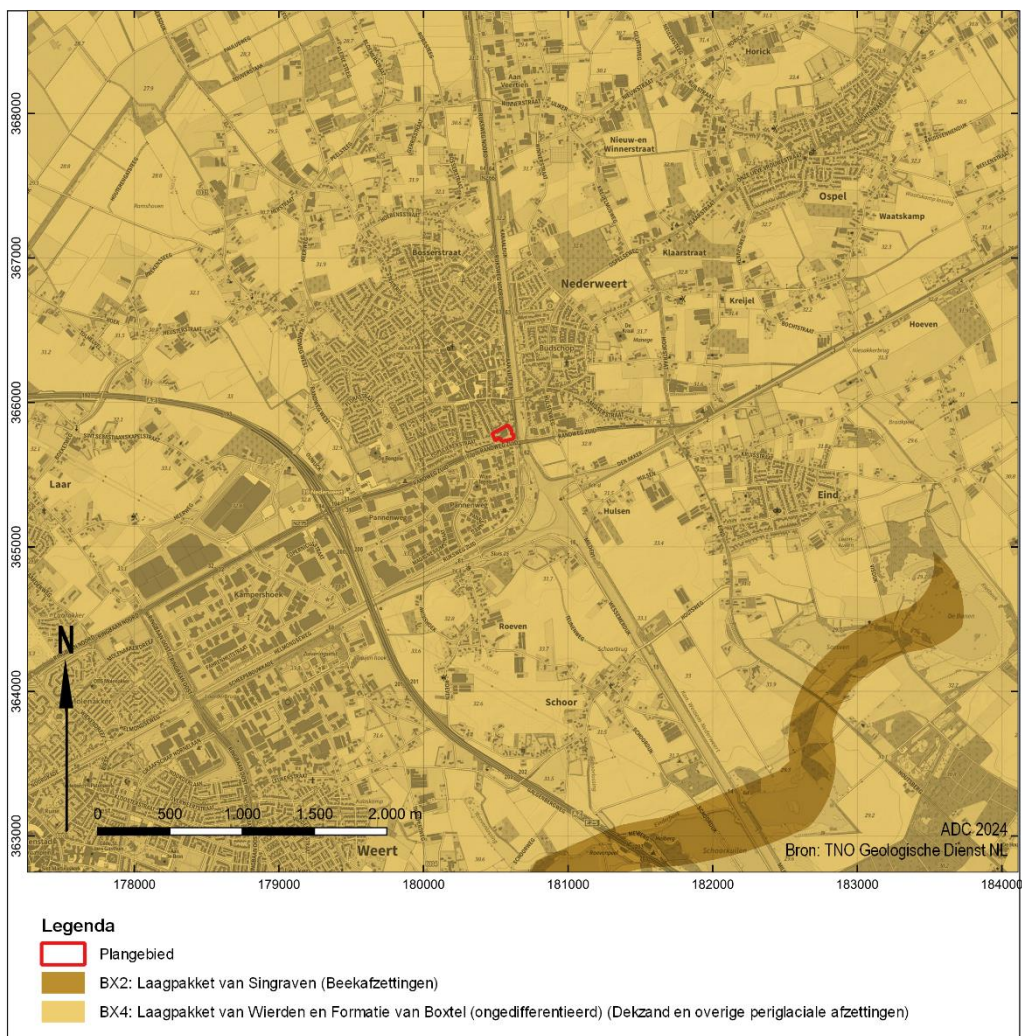
² dinoloket.nl/ondergrondmodellen.

³ BRO 2023.

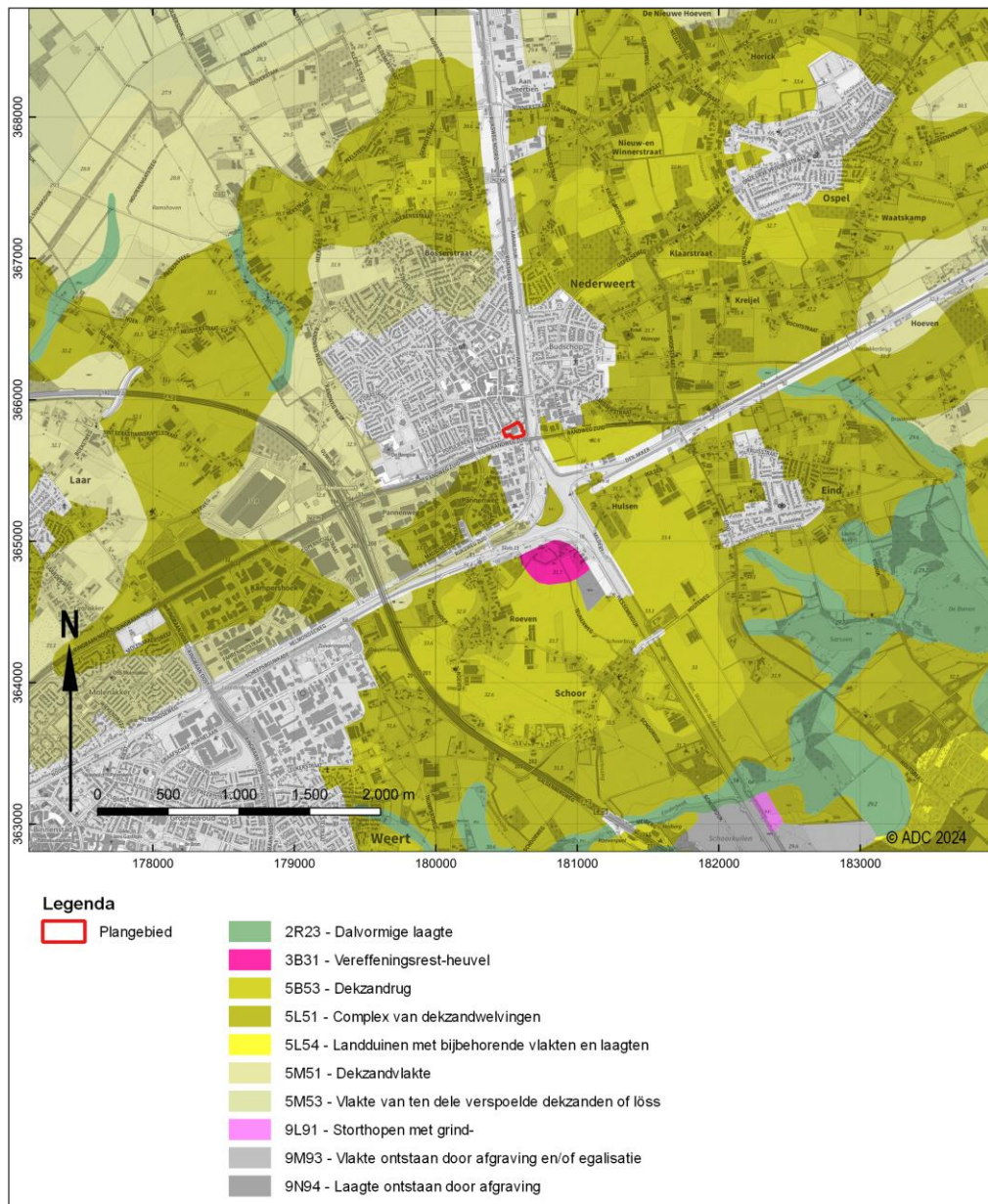
⁴ BRO 2023.

⁵ ahn.arcgisonline.nl/ahnviewer.

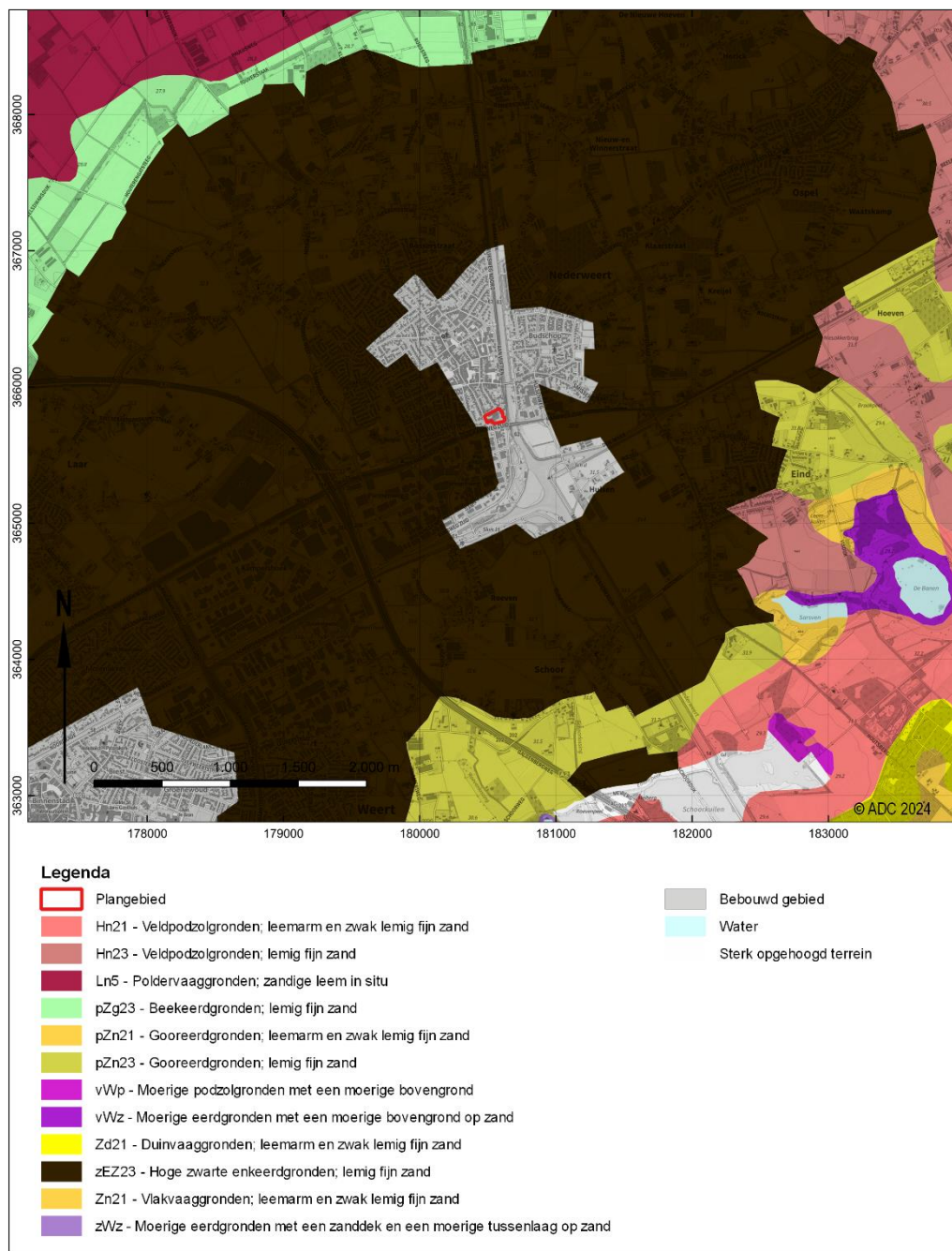
⁶ BRO 2023.



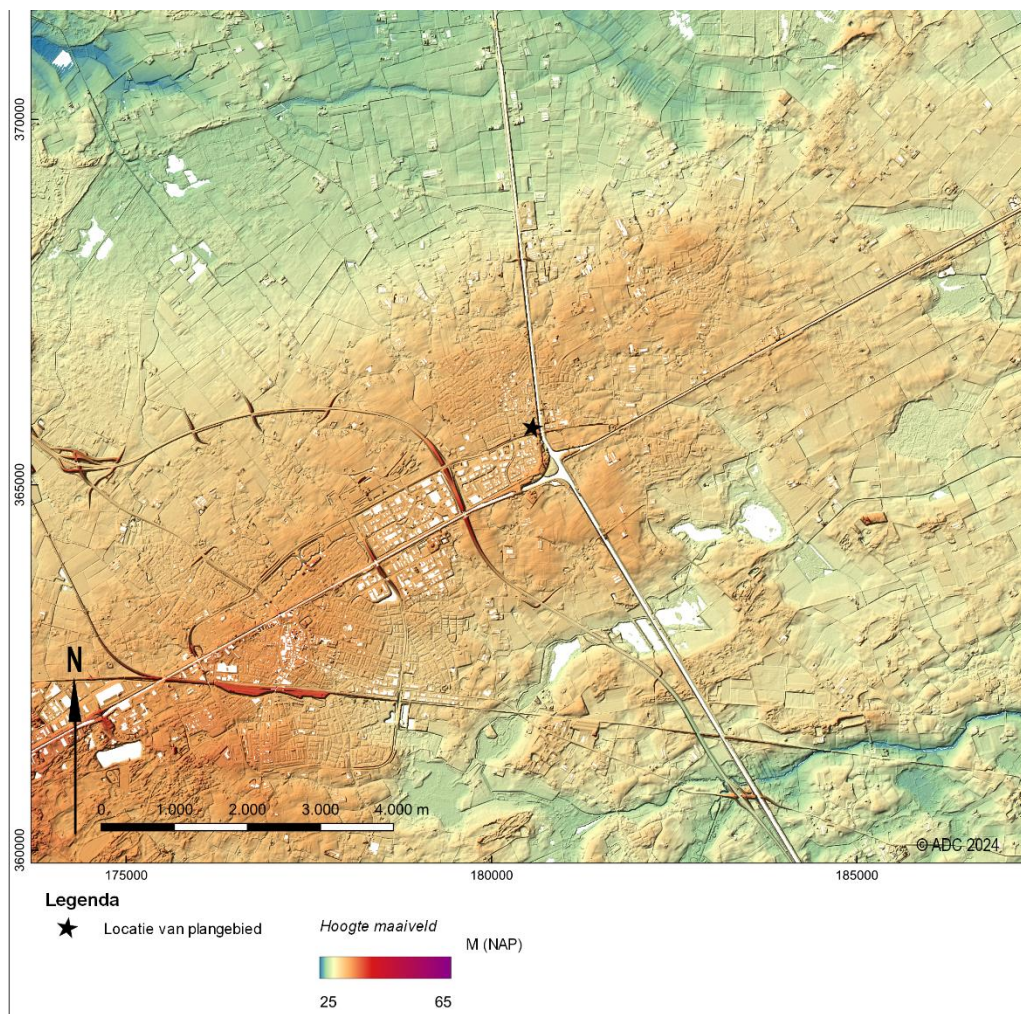
Afb. 9. Het plangebied op de geologische kaart 2021 (DINOloket.nl)



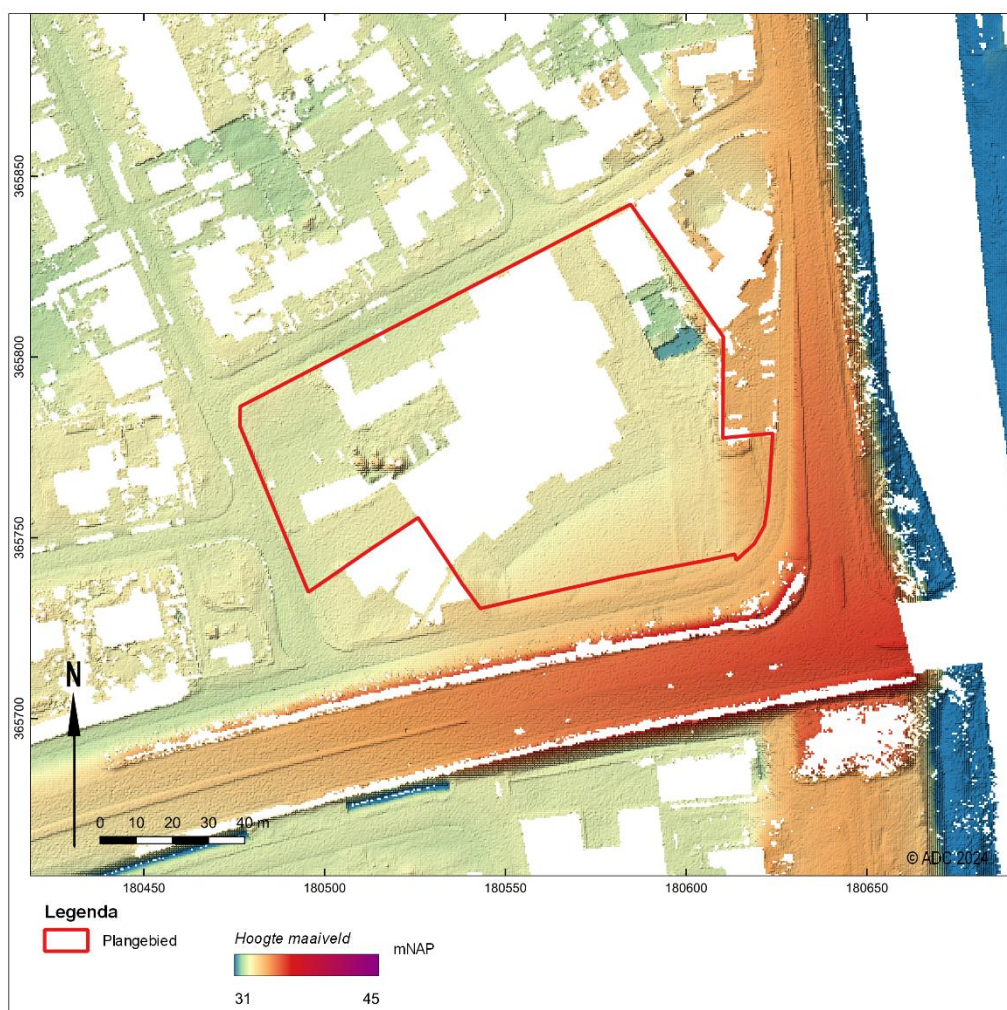
Afb. 10. De geomorfologische kaart van Nederland 1:50.000 (Alterra 2008)



Afb. 11. Het plangebied op de bodemkaart van Nederland (Alterra 2014)



Afb. 12. Het plangebied op de kaart van het actueel hoogtebestand Nederland (AHN4)



Afb. 13. Het plangebied op de kaart van het actueel hoogtebestand Nederland (AHN4)

Het plangebied ligt in het zuidelijk dekzandgebied. In de ondergrond is een aantal zuidoost-noordwest georiënteerde breuken aanwezig, die de Roerdalslenk en het Peelblok begrenzen. Het plangebied ligt ter plaatse van de Roerdalslenk, een tektonisch dalingsgebied, dat tijdens de laatste ijstijd grotendeels met dekzand is opgevuld. De dikte van dit pakket bedraagt hier meer dan 15 m op basis van het ondergrondmodel op dinoloket.nl.⁷

Het huidige landschap is met name tijdens de laatste ijstijd, het Weichselien (ca. 115.000 – 11.755 jaar geleden), ontstaan. In de koudste en droogste perioden van het Weichselien, met name in het Laat-Pleniglaciaal (ca. 26.000 – 15.700 jaar geleden) en Laat-Glaciaal (ca. 15.700 – 11.755 jaar geleden), is de vegetatie vrijwel verdwenen, waardoor op grote schaal verstuing is opgetreden. Dit zand is kalkloos, fijnkorrelig (150 – 210 μm), goed afgerond, goed gesorteerd en arm aan grind en wordt tot het Laagpakket van Wierden van de Formatie van Boxtel gerekend. Het reliëf van de dekzanden wordt gekenmerkt door vlaktes, depressies en dekzandkopjes, afgewisseld met langgerekte ruggen.

In het Holocene (de laatste ca. 11.750 jaar) is het klimaat warmer en vochtiger geworden. Door de toenemende vegetatie is het zand vastgelegd en is het landschap ter plekke van het plangebied door geologische processen weinig veranderd. Door de verbeterde omstandigheden en toegenomen biologische activiteit kon in de top van het dekzand wel een bodem ontstaan. De beken hebben zich ingesneden, waarbij beekdalen zijn ontstaan.

⁷ GeoTOP v1.6, dinoloket.nl



Op de geomorfologische kaart staat het gebied ook omschreven als bebouwd. Nabijgelegen gronden bestaan uit dekzandruggen en dekzandwelvingen. De hogere ligging is nog goed zichtbaar op de hoogtekkaart (afb. 12). Op de detailkaart van de hoogtekkaart zijn weinig hoogteverschillen zichtbaar (afb. 13). De hogere ligging van de weg is aan de oost- en zuidzijde goed zichtbaar. De zuidoostelijke kant lijkt iets hoger te liggen en af te lopen op de noordwestelijke zijde.⁸

Het plangebied wordt aangegeven als bebouwd, het omliggende gebied bestaat uit hoge zwarte enkeerdgrond. Dit is op de hoogtekkaart nog goed zichtbaar door de hogere ligging (afb. 11). De grondwatertrap in het plangebied is onbekend. Op 200 m ten zuidwesten is VIId gekarteerd, op 200 m ten oosten van het plangebied is VIIId gekarteerd. Voor VIId geldt een Gemiddeld Hoogste Grondwaterstand (GHG) van 40 tot 80 cm -mv, voor VIIId is dit dieper dan 140 cm -mv. Voor beide trappen ligt de Gemiddeld Laagste Grondwaterstand (GLG) onder 120 cm -mv.⁹

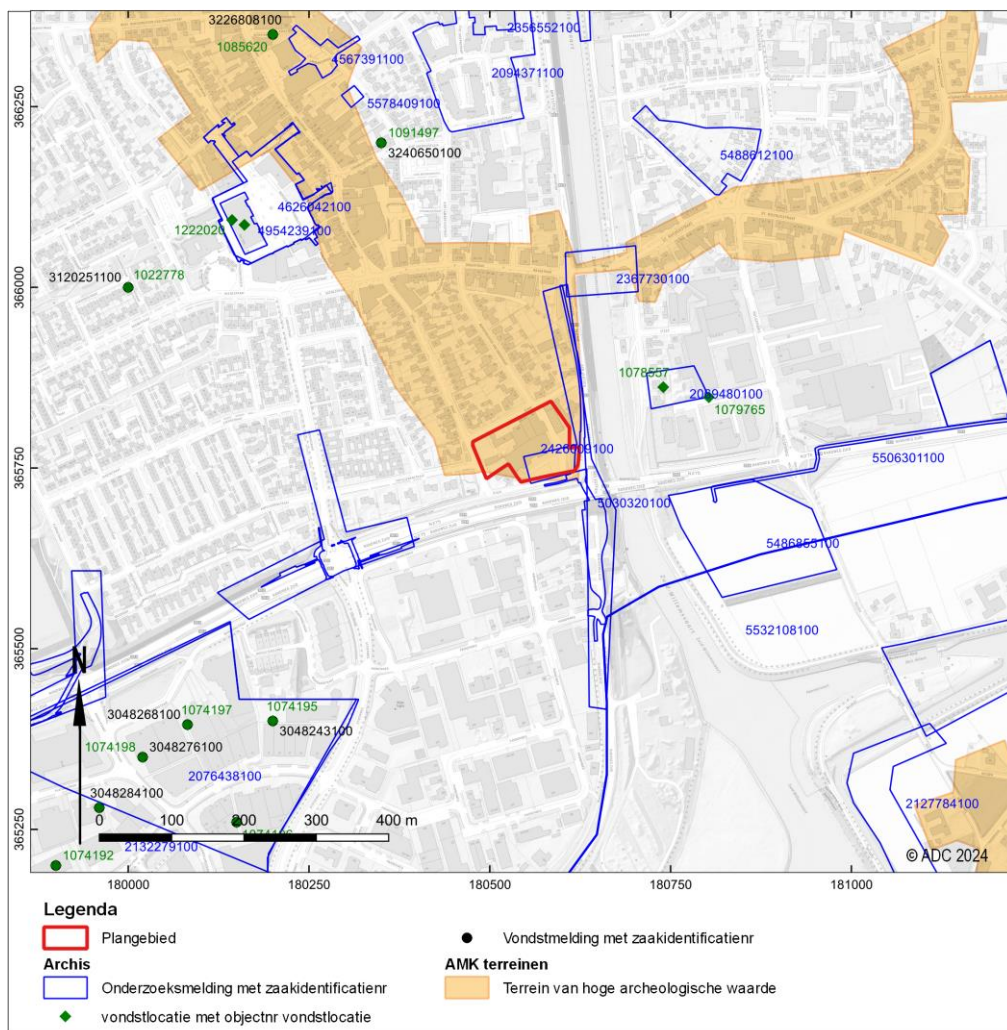
⁸ ahn.arcgisonline.nl/ahnviewer.

⁹ Knotters et al. 2018



2.3.3 Beschrijving van bekende archeologische waarden

Het plangebied maakt deel uit van een terrein van hoge archeologische waarde (tabel 3, afb. 14.). Dit betreft de historische dorpskern van Nederweert (AMK terrein 16644).



Afb. 14. Het plangebied op een kaart met AMK -terreinen, onderzoeksmeldingen en vondstlocaties uit Archis3.1 (RCE 2024).

Tabel 3. Archeologische terreinen (monumenten) in het onderzoeksgebied

Rijksmonument/ AMK-terrein ¹⁰	Omschrijving	Datering ¹¹	Opmerking
16644	Nederzetting	Late Middeleeu wen- Nieuwe tijd	Terrein met bewoningssporen uit de Late Middeleeuwen tot en met de Nieuwe Tijd. Het gaat om de oude dorpskern van Nederweert.

In het Archeologisch Informatiesysteem van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Archis3.1, staan binnen het onderzoeksgebied diverse vondstlocaties en archeologische onderzoeken geregistreerd (tabel 4 en tabel 5).

¹⁰ Sinds 2014 wordt de Archeologische Monumentenkaart niet meer bijgehouden door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. De huidige AMK moet daarom als een statisch bestand worden beschouwd.

¹¹ Voor een verklaring van de afkortingen, zie tabel 1.



Tabel 4. Archeologische vondstlocaties in het onderzoeksgebied

Archis 3.1 zaakidentificatie	Archis3.1 vondstlocatie	Omschrijving	Datering
206 948 0100 (gelegen op circa 150-200 m ten oosten van het plangebied)	1078557, 1079765	Akker/tuin	Late Middeleeuwen – Nieuwe tijd
		Keramiek aardewerk	Romeinse tijd
		Gladwandig gedraaid aardewerk	Romeinse tijd
		Glas	Nieuwe tijd
		Keramieken dakpan	Romeinse tijd

Tabel 5. Archeologische onderzoeken uitgevoerd in het onderzoeksgebied

Archis 3 zaakidentificatie	Soort onderzoek	Resultaat	Advies
206 948 0100 ¹² (gelegen op circa 150 m ten oosten van het plangebied)	Inventariserend veldonderzoek door middel van boringen	In het gebied zijn enkeerdgronden aangetroffen, deze dekte echter geen ouder bewoningssporen af. Ook zijn geen in situ archeologische indicatoren aangetroffen.	Vrijgave
503 032 0100 ¹³ (gelegen op circa 200 m ten westen van het plangebied)	Inventariserend veldonderzoek door middel van boringen	In de bodem heeft zich een hoge zwarte enkeerdgrond ontwikkeld. Door de deels intacte bodem kunnen toekomstige ingrepen eventuele archeologische waarden verstoren.	Inventariserend veldonderzoek – proefsleuven variant archeologische begeleiding
512 661 4100 ¹⁴ (gelegen op circa 200 m ten westen van het plangebied)	Verkennde fase door middel van boringen	Een opgehoogde strook aanwezig, in bijna alle boringen is alleen nog de C-horizont aanwezig.	vrijgave
505 151 9100 ¹⁵ (gelegen op circa 350 m ten noorden van het plangebied)	Inventariserend veldonderzoek door middel van boringen	Een restant van het plaggendek is nog aanwezig. Bij slechts 1 boring is deze nog intact. Bij een vergelijkbaar onderzoek in de omgeving zijn archeologische vondsten aangetroffen onder het plaggendek. Het is hierdoor nog mogelijk dat er resten onder het plaggendek aanwezig zijn. (Noot: dit onderzoek spreekt van een esdek, maar waarschijnlijk betreft het een plaggendek).	- archeologische begeleiding van de ondergrondse sloop van de funderingen - Het graven van proefputten in de zones waar de uitbreiding van het winkelpand gepland staan.
548 685 5100 ¹⁶ (gelegen op circa 250 m ten zuidoosten van het plangebied)	Verkennde booronderzoek	Er is een deels verstoord eerddek aanwezig. Ook is vermoedelijk de top van de dekzandafzettingen verstoord. Bij boringen en een profielput zijn een oude akkerlaag/eerddek aangetroffen. Hierdoor wordt de archeologische verwachting bijgesteld naar middelhoog voor alle perioden.	(eerste bevindingen dus is hier geen vervolgstap aangegeven)

¹² Vanderbeken et al 2004.

¹³ Verschuren 2021.

¹⁴ Vlieks & Vroomans 2023.

¹⁵ Csonka & Verlaat 2021.

¹⁶ Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed 2023.



Bij de booronderzoeken die binnen een straal van 350 m rondom het plangebied zijn uitgevoerd enkeerdgronden aangetroffen. Het plaggendek varieert hierbij van 0,40 m tot 1,0 m dikte. De onderkant van het plaggendek is haast overal vermengd met de top van de C-horizont. Bij één van de onderzoeken zijn aardewerkfragmenten uit de Romeinse tijd aangetroffen wat wijst op de aanwezigheid van een Romeinse vindplaats. Gravend onderzoek heeft echter nog niet plaatsgevonden binnen het onderzoeksgebied. Ter plaatse van Rosveld, op ca. 8000 m ten zuidoosten van het plangebied (buiten het onderzoeksgebied) heeft wel gravend onderzoek plaatsgevonden. Hier zijn onder andere bewoningssporen uit het Midden-Neolithicum, de Bronstijd en de Romeinse tijd aangetroffen, alsmede een urnenveld uit de IJzertijd.¹⁷

Tabel 6. Gebouwde rijksmonumenten in het onderzoeksgebied

Gebouwd monument	Omschrijving	Adres	Coördinaten
526484	Tussen de Rijksweg Zuid en de Zuid-Willemsvaart ligt ter hoogte van de Pannenweg de S-KAZEMAT K15. De kazemat maakt deel uit van een snoer van kazematten langs de Zuid-Willemsvaart, dat tot doel had eventuele overschrijding van dit kanaal door de vijand te voorkomen	Rijksweg Zuid	180661 / 365621

2.3.4 Beschrijving van de historische situatie, mogelijke verstoringen en bouwhistorische waarden

Bewoningsgeschiedenis

Het plangebied is gelegen op een dekzandrug of ander hoger gelegen terreindeel in het zuidelijke gedeelte van de plaats Nederweert. Het gebied heeft een rijke bewoningsgeschiedenis die terug gaat tot het Midden Paleolithicum. In het Paleolithicum trok de mens in familiegroepen door het landschap. Men leefde in tijdelijke kampementen die op hogere plekken nabij water werden aangelegd, zoals oeverwallen en dekzandruggen. In het Mesolithicum warmde het klimaat op, de mens leefde in deze periode nog als rondtrekkende jager en verzamelaar. Men verbleef net als in het Paleolithicum in tijdelijke kampementen.¹⁸

In het Midden Neolithicum werd in het gebied overgeschakeld op landbouw. In deze periode werden de vruchtbare hoger gelegen gebieden opgezocht. In de Bronstijd worden voor de landbouw bossen gekapt voor nieuwe akkers. Door beweiding op deze gronden kon geen regeneratie van het bos plaatsvinden. In de IJzertijd was de bewoning verspreid. Men maakte gebruik van urnenveld in het begin van deze periode, deze werden later vervangen voor kleinere grafvelden.

In de Romeinse tijd behoorde het gebied tot het Romeinse rijk. De bewoning was gelegen aan de randen van de akkers. Hiernaast werden ook villa's geïntroduceerd, deze werden gebouwd door de grootgrondbezitters. Met het instorten van het Romeinse rijk daalde de bevolkingsomvang sterk. Vanaf de Merovingische tijd begint de weer bevolking te groeien. In de Late Middeleeuwen is tussen de 10^e tot het begin van de 14^e eeuw veel land ontgonnen. Hiernaast groeide ook het aantal nederzettingen. De bewoning bevindt zich na de 14^e eeuw niet meer op de hoger gelegen delen maar verplaatst deze zich naar de laaggelegen gebieden.¹⁹

Weert en Nederweert liggen op een dekzandeiland dat vroeger omgeven was door moerassen. De naam Weert kan mogelijk worden teruggevoerd naar 'waard' wat 'land in of aan het water gelegen'

¹⁷ Vlieks & Vroomans 2023.

¹⁸ Verhoeven et al 2009.

¹⁹ Vlieks & Vroomans 2023.



betekend. Nederweert wordt in 1350 Meervelt genoemd, dit verandert in 1380 naar Neerwaart verandert. In het dorp staat de Sint Lambertuskerk dat zijn oorsprong in 1407 kent. Ook is hier café Siem te vinden dat teruggevoerd kan worden naar een bierhuis uit 1547.²⁰

Tabel 7. Overzicht van de historische situatie

Bron	Jaartal	Historische situatie
Ferraris kaart ²¹	1771-1778	Bebouwing met erf en waterplas in de noordoostelijke hoek
Kadastrale minuut ²²	1811-1832	Huis, tuin en weiland, bebouwing in zuidoosten
Topografische Militaire Kaart ²³	1883	Woning in noordoostelijke hoek en weiland
Bonnekaart ²⁴	1897	Woning op verhoging in de noordoostelijke hoek en bouwland
Bonnekaart	1924	Bouwland en hagen
Topografische kaart ²⁵	1937	Bouwland, weiland en een woning in de noordoostelijke hoek
Topografische kaart	1958	Bouw- en weiland, bebouwing in het oostelijke deel
Topografische kaart	1967	Bebouwing in het midden, oosten en zuiden van het gebied

Het plangebied is op de Ferraris kaarten uit 1777 te zien. Het ligt in het zuidelijke deel van de plaats Nederweert. Op deze kaarten is het in gebruik als bouwland. Ook staan hier vier gebouwen op aangegeven, met een boomgaard die is omgeven door een haag. Tenslotte is de Willemsvaart nog niet aanwezig, deze wordt in 1809 gegraven. De Ferraris kaarten geven een beeld van het gebruik van het toenmalige grondgebruik, deze zijn echter niet volledig accuraat.²⁶ Op de kleine schaal rond het plangebied bleek het niet mogelijk de kaart betrouwbaar te georefereren. Het is niet mogelijk de exacte locatie van de 18^e eeuwse bebouwing in het plangebied te bepalen.

Op de kadastrale minuut uit 1811-1832 is het plangebied in gebruik als tuin en weiland, ook is er een woning aanwezig in het zuidoosten van het plangebied. Op de kaart van 1883 lijkt er in het plangebied weinig veranderd, de woningen die op de kadastrale minuut stonden zijn nog steeds aanwezig. Ook in 1897 staat de boerderij nog in de zuidoostelijke hoek. In 1924 is het perceel opgedeeld, beide percelen zijn in gebruik als bouwland. In 1937 is een nieuw gebouwencomplex van de Boerenbond geopend, bestaand uit een kantoor, magazijnen, een weegbrug, maalderij en mengrij.²⁷ In 1958 is in de noordoostelijke hoek een gebouw gerealiseerd. Aan De Staat 42 wordt in 1965 een garage met showroom aangelegd. De funderingen en onderkelderingen van dit gebouw reiken tot 122 cm -mv.²⁸ In de garageboxen zijn de liften voor de auto's tot circa 2 m -mv ingegraven.

In 1967 is de boerderij uit de zuidoostelijke hoek gesloopt. In 1987 worden de kantoren aan De Staat 42A en B-C verbouwd, met funderingen tot 110 cm -mv.²⁹ Onder de vloer is een kruipruimte van circa 60 cm groot aangelegd, al is deze diepte niet exact op de bouwtekeningen aangegeven. In 1988 volgt De Staat 44. Dit gebouw was met een tussenstuk verbonden aan het gebouw ten oosten, en vormde een H-vorm. De funderingen reikten tot 80 cm -mv.³⁰ Tussen ca. 1967 en 2000

²⁰ Verhoeven et al 2009.

²¹ Common.ngi.be

²² beeldbank.cultureelerfgoed.nl

²³ topotijdreis.nl

²⁴ topotijdreis.nl

²⁵ topotijdreis.nl

²⁶ Vervust & Tallir, 2014.

²⁷ nederweert24.nl/2017/05/28/tijdreis-boerenbond

²⁸ Directie v.d. Volkshuisvesting en de Bouwnijverheid in de provincie Limburg. Nederweert no. 349645

²⁹ Houtappels b.v. architecten nederweert 1634: 2

³⁰ Architectenbureau M.G. van den Schoor 1856-5



is in het zuidelijk deel van het plangebied een langwerpig gebouw met een west-oost oriëntatie aanwezig. Er zijn geen bouwtekeningen van dit gebouw aanwezig in het bouwarchief van de gemeente Nederweert. Dit gebouw is rond 2000 gesloopt waarna in 2006 het huidige pand in het midden van het plangebied is gerealiseerd. De funderingen van dit gebouw reiken tot 200 cm -mv.³¹ Het zuidelijk deel van het plangebied is vanaf deze periode in gebruik als parkeerplaats. In het oosten is het (inmiddels afgebrande) pand gefundeerd op palen die 2,20 m onder de voormalige vloer reikten. Hoe diep dit ten opzichte van het maaiveld ligt is niet op de tekeningen aangegeven. Deze poeren zijn 140x150 cm groot.

De recente bebouwing in het plangebied heeft de ondergrond over een groot oppervlak verstoord. Van veel gebouwen is de exacte diepte van de fundering niet bekend. In veel gevallen is deze aangelegd tot in de "vaste grond" zonder verdere bepaling of indicatie van de diepte op de bouwtekeningen.

Het is zeer waarschijnlijk dat resten van historische funderingen bij de bouw, sloop en herbouw van de verschillende panden in het plangebied verloren zijn gegaan. De funderingen van de nieuwste bouwfasen reiken grofweg 1 m tot meer dan 2 m onder het maaiveld. De historische funderingen zijn over het algemeen minder diep gefundeerd dan moderne bebouwing. Enkel op de locaties waar geen moderne bebouwing is gebouwd bestaat nog een significante kans op funderingsresten van historische bebouwing. Voor het plangebied geldt dit voor het zuidoosten, waar de bebouwing op de kadastrale minuut is aangegeven.

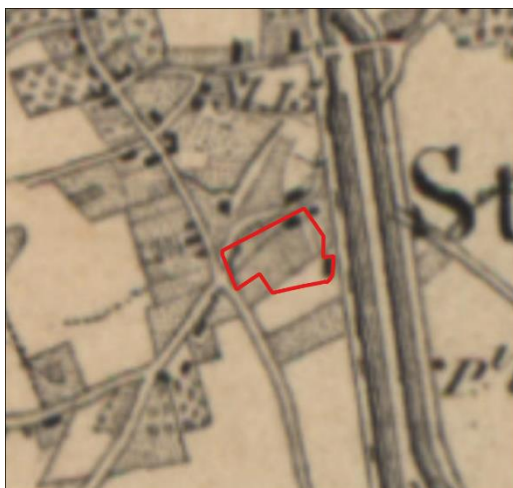
Het plangebied is gelegen in de bufferzone van de Peel-Raamstelling. Deze linie, die loopt van Grave aan de Maas tot aan de Belgische grens bij Weert is gebouwd in 1939, maar viel al op 10 mei 1940.³² Rond de stelling kunnen archeologische resten worden verwacht zoals de resten van gevechts- en waarnemingsposities voor infanterie, opstellingen voor geschut, loopgraven, mangaten, overstoven betonbouw, versperringen, barakken en dergelijken. Het plangebied lag in de meidagen van 1940 echter niet in de buurt van een brug over het kanaal of andere vaste oversteekplaats. De kans op gevechtshandelingen in het plangebied is beperkt.

³¹ Nederpeel Holding b.v. 06725

³² ikme.nl



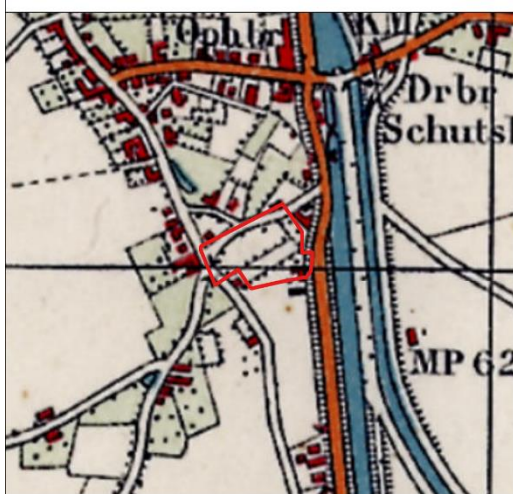
Afb. 16. De ligging van het plangebied op de Ferraris kaart 1777 (<https://common.ngi.be/>)



1882



1897



1924



1937



1958



1967

Afb. 18. Het plangebied op de Bonnekaart en topografische kaart uit verschillende periodes (topotijdreis.nl)



2.4 Gespecificeerde verwachting en conclusie

De eerste, voor het bureauonderzoek opgestelde onderzoeksvraag *“Zijn in het plangebied archeologische waarden aanwezig, en zo ja, wat is de specifieke archeologische verwachting?”* kan als volgt worden beantwoord:

Het plangebied is gelegen op een dekzandrug. De locatie is vanaf het Laat-Paleolithicum aantrekkelijk voor bewoning. Bekend is dat jager-verzamelaars uit het Laat-Paleolithicum en het Mesolithicum er de voorkeur aan gaven zich te vestigen in zogenoemde gradiëntzone; de overgangen van hoger naar lager gelegen delen, nabij open of stromend water. Er zijn geen aanwijzingen voor de nabijheid van open of stromend water nabij het plangebied in deze perioden. Het dekzandeiland Weert-Nederweert vormt een uitzondering, waarbij de reeds aangetroffen vindplaatsen van jager-verzamelaars juist grotendeels op het dekzandeiland bevinden. De resten uit het Paleolithicum en Mesolithicum zullen aanwezig zijn in de top van het dekzand, waarin mogelijk een podzolbodem is ontstaan.

Karakteristiek	Omschrijving
Datering:	Laat-Paleolithicum – Mesolithicum
Complexiteit(n):	Resten van jagers en verzamelaars
Omvang:	Onbekend
Landschappelijke en/of geologische context:	Op een dekzandrug
Diepteligging:	Onder het eerddek in de top van de C-horizont
Locatie:	Onbekend, kan in hele plangebied
Soort vindplaats:	Vindplaatsen uit deze periodes kenmerken zich door een strooiing van vuursteen, het is echter ook mogelijk grondsporen aan te treffen
Conservering:	Onbekend: indien intact plaggendek aanwezig is kans op goede conservering. Ter plaatse van huidige bebouwing mogelijk verstoord. Organische resten zullen boven het grondwaterniveau zijn vergaan
Archeologische verwachting op basis van bureauonderzoek	Middelhoog

Voor latere landbouwers (Neolithicum tot en met de Vroege Middeleeuwen) was de dekzandrug een aantrekkelijke vestigingslocatie. De aanwezigheid van hoge zwarte enkeerdgronden wijst erop dat het plangebied langdurig in gebruik was als bouwland. Mogelijk resten zullen zijn afgedekt door een plaggendek. Het vondstenniveau wordt daarom verwacht in het plaggendek en in de top van de oorspronkelijke C-horizont; hier wordt ook wel van ‘cultuurlaag’ gesproken: een doorwerkte oude bodem tussen het plaggendek en de ongeroerde ondergrond met kleine fragmenten aardewerk, natuursteen, vuursteen of houtskool. Organische resten (zoals bot, hout, leer en textiel) zullen door de relatief droge en zure bodemomstandigheden slecht zijn geconserveerd.

Karakteristiek	Omschrijving
Datering:	Neolithicum – Vroege Middeleeuwen
Complexiteit(n):	Nederzettingsresten, grafvelden en sporen van landbouw
Omvang:	Onbekend
Landschappelijke en/of geologische context:	Op een dekzandrug
Diepteligging:	Onder het eerddek in de top van de C-horizont
Locatie:	Onbekend, kan in hele plangebied
Soort vindplaats:	Grondsporen als paalkuilen, afvalkuilen en greppels daarnaast ook aardewerkresten
Conservering:	Onbekend: indien intact plaggendek aanwezig is kans op goede conservering. Ter plaatse van huidige bebouwing mogelijk verstoord. Organische resten zullen boven het grondwaterniveau zijn vergaan
Archeologische verwachting op basis van bureauonderzoek	hoog

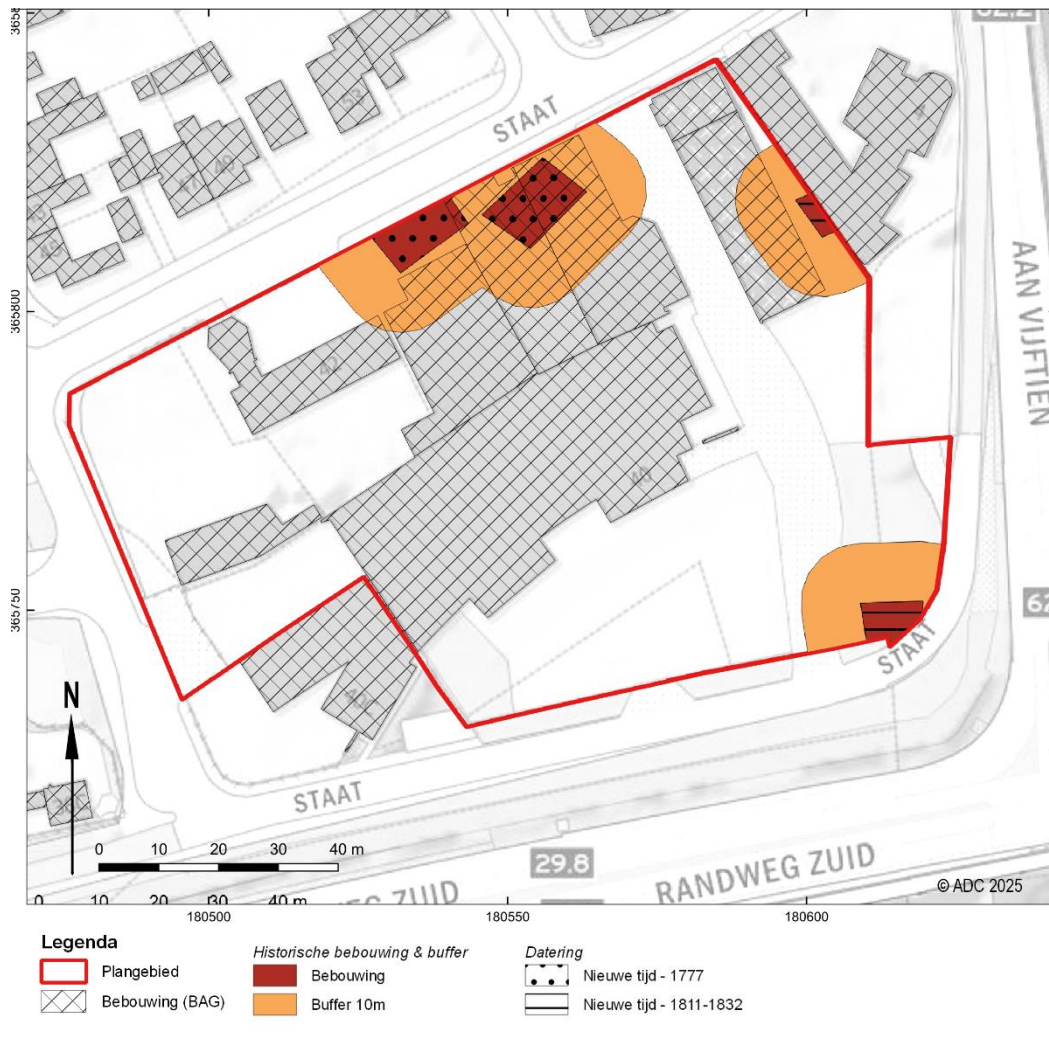


Op basis van kaartmateriaal is te zien dat vanaf 1777 bebouwing aanwezig is. Deze bebouwing maakt deel uit van de oude dorpskern van Nederweert, die een oorsprong kent in de Late Middeleeuwen. Daarom geldt voor het noorden en oosten van het plangebied een verwachting voor resten van bebouwing uit de Late Middeleeuwen en de Nieuwe tijd. Uit kaartmateriaal uit de 19e eeuw, waaruit de exacte locatie van bebouwing kan worden afgeleid, blijkt dat toen in het zuidoosten van het plangebied bebouwing aanwezig was (afb. 19). De resten kunnen zich in het plaggendek en onder de bouwvoor, aanwezig zijn. De resten zullen bij de aanleg van de voormalige en huidige bebouwing, die tussen 1937 en 2000 is gerealiseerd, (deels) zijn verstoord. Op basis van de bouwtekeningen is de ondergrond waarschijnlijk minstens 1 m tot lokaal meer dan 2 m -mv verstoord. Militaire resten gerelateerd aan de Peel-Raamstelling worden in het hele plangebied verwacht.

Karakteristiek	Omschrijving
Datering:	Late Middeleeuwen – Nieuwe tijd
Complexiteit(n):	Resten van nederzettingen, sporen van landbouw, militaire resten
Omvang:	Onbekend
Landschappelijke en/of geologische context:	Op een dekzandrug
Diepteligging:	Vanaf het maaiveld
Locatie:	Onbekend, kan in hele plangebied
Soort vindplaats:	Grondsporen als paalkuilen, afvalkuilen en greppels daarnaast ook aardewerkresten, militaire resten
Conservering:	Onbekend: indien intact plaggendek aanwezig is kans op goede conservering. Ter plaatse van huidige bebouwing mogelijk verstoord. Organische resten zullen boven het grondwaterniveau zijn vergaan
Archeologische verwachting op basis van bureauonderzoek	Hoog

De beantwoording van de tweede onderzoeksvraag “*Is het plangebied voldoende onderzocht en zo nee, welke vorm van nader archeologisch onderzoek kan worden geadviseerd?*” is als volgt:

Om de kans op de aanwezigheid van archeologische resten te bepalen is vooral het verwerven van inzicht in de bodemopbouw en de mate van intactheid daarvan van belang. Geadviseerd wordt daarom een inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek uit te voeren (zie hoofdstuk 3).



Afb. 19. Historische bebouwing in het plangebied op basis van de Ferrariskaart (1777) en de kadastrale minuut (1811-1832)



3 Inventariserend Veldonderzoek

3.1 Verkennend booronderzoek: doel- en vraagstelling

Het doel van het inventariserend veldonderzoek is het toetsen en waar nodig aanvullen van de op basis van het bureauonderzoek opgestelde archeologische gespecificeerde verwachting.

Het verkennend booronderzoek leidt tot beantwoording van de volgende onderzoeksvragen:

- *Wat is de geomorfologische situatie en de geologische en bodemkundige opbouw van het plangebied?*
- *Is sprake van een natuurlijke (intacte) bodemopbouw of is deze (deels) verstoord? Indien sprake is van verstoringen, wat is de diepte en omvang van de verstoring?*
- *Zijn er archeologisch relevante geo(morfo)logische eenheden of lagen aanwezig in het plangebied?*
- *Zo ja, op welke diepte ten opzichte van maaiveld en NAP?*
- *Alhoewel niet het doel van een verkennend booronderzoek, zijn er desondanks toch archeologische indicatoren aangetroffen?*
 - Zo ja:
 - *Op welke diepte ten opzichte van maaiveld en NAP zijn deze archeologische indicatoren aangetroffen?*
 - *Wat is de horizontaal ruimtelijke spreiding van deze archeologische indicatoren?*
 - *Wat is de aard en ouderdom van deze indicatoren?*
- *In welk opzicht kan op basis van het veldonderzoek de archeologische verwachting worden bijgesteld?*
- *In hoeverre worden de (mogelijk aanwezige) archeologische waarden bedreigd door toekomstige planontwikkeling?*
- *Is het plangebied voldoende onderzocht en zo nee, welke vorm van nader archeologisch onderzoek kan worden geadviseerd?*

3.2 Methode

Het inventariserend veldonderzoek bestaat uit een verkennend booronderzoek. De werkwijze is gericht op het in kaart brengen van de bodemopbouw en het vaststellen van (grootschalige) verstoringen, waarbij tevens rekening is gehouden met de aard en de diepte van de geplande ingrepen.

Op 23 februari 2025 is een Plan van Aanpak (PvA) opgesteld, waarin de werkwijze van het onderzoek is vastgelegd. Het PvA is ter beoordeling voorgelegd aan de gemeente Nederweert en op 26 februari 2025 goedgekeurd.

Voor het beantwoorden van de genoemde onderzoeksvragen is de volgende onderzoeksmethode toegepast:

Tabel 8. Beschrijving van de onderzoeksmethode

aantal boringen:	7
boorgrid:	Geen, verspreid over het plangebied waar mogelijk met bebouwing en ingegraven infrastructuur
diepte boringen:	Tot minstens 0,25 m in de C-horizont, of maximaal 2,0 m -mv.
boormethode:	Edelmanboor met diameter 7 cm (handmatig)
waarnemingstechniek:	versnijden en/of verbrokkelen

De lithologische en bodemkundige kenmerken van de boringen zijn beschreven conform respectievelijk NEN 5104³³ en het Systeem voor de bodemclassificatie voor Nederland, de hogere

³³ Bosch 2005; Nederlands Normalisatie-Instituut 1989.



niveaus³⁴ en vastgelegd middels het invoerprogramma Deborah. De X- en Y-coördinaten en maaiveldhoogtes zijn ingemeten met een RTK-DGPS met een nauwkeurigheid van 1 cm.

Hoewel een verkennend booronderzoek niet als primair doel het opsporen van archeologische vindplaatsen en indicatoren heeft, is het opgeboorde sediment wel gecontroleerd op het voorkomen van archeologische vondsten en indicatoren zoals houtskool, verbrande leem en fosfaat. Deze zijn opgenomen in de boorbeschrijvingen. Tijdens het veldonderzoek zijn geen monsters genomen.

Ten opzichte van het eerder opgestelde boorplan zijn verschillende boringen verplaatst. Het pad tussen boring 4 en 6 was door middel van bouwhekken afgesloten. De beide boringen zijn verplaatst naar net buiten de hekken. Het pand waarin boring 8 was gepland kon niet betreden worden, deze boring is zo dichtbij mogelijk geplaatst buiten het pand. Boring 1 en 5 waren door de aanwezigheid van afgesloten hekken ook niet bereikbaar en zijn naar de meest nabij gelegen bereikbare locatie verplaatst. Boring 7 komen te vervallen aangezien deze niet bereikbaar was.

Vanwege het diepe voorkomen van de top van de C-horizont is afgezien van het graven van een profielkuil.

3.3 Resultaten Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O)

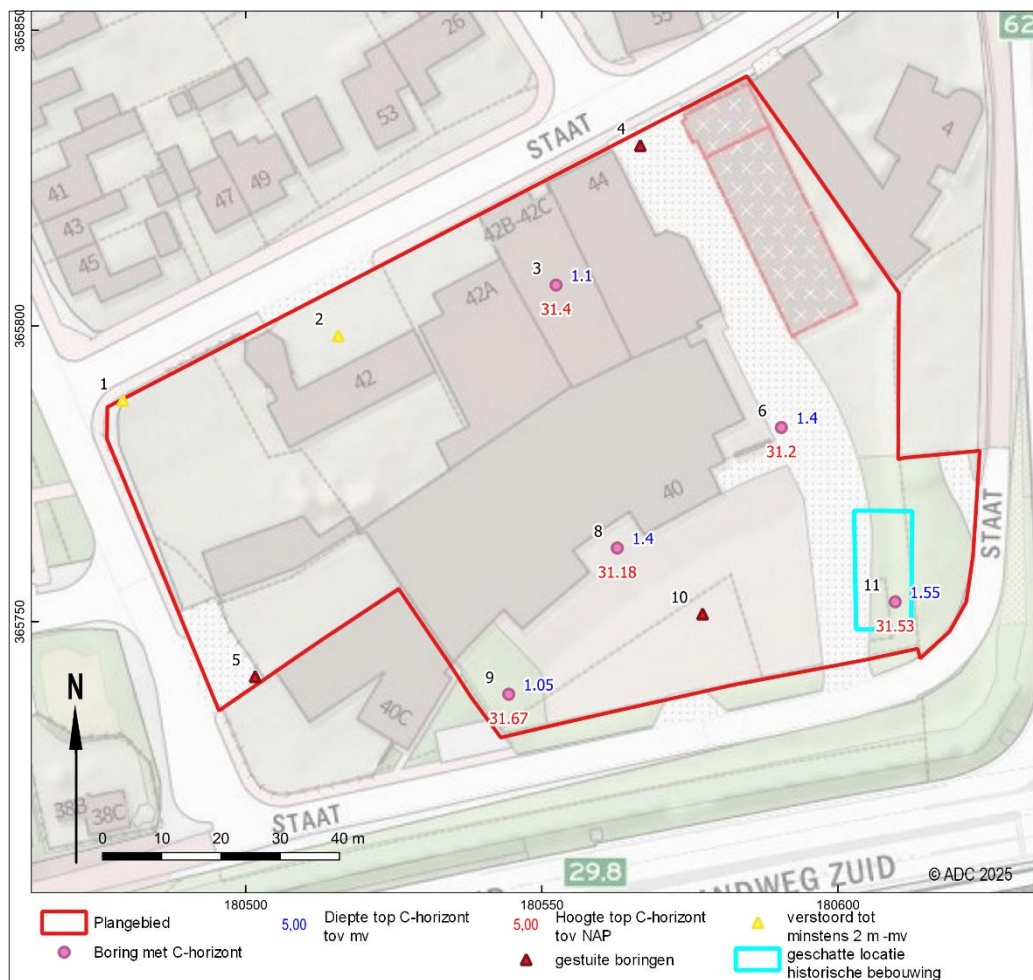
3.3.1 Lithologische en bodemkundige beschrijving

De locatie van de boringen is weergegeven in afb. 21. De boorgegevens worden gepresenteerd in bijlage 1.



Afb. 20. De situatie in het plangebied. Met de klok mee: het noordwesten bij boring 1 en 5, het noorden bij boring 2, het zuiden met boring 8 en 9, het oosten met boring 4 en 6.

³⁴ De Bakker *et al.* 1989.



Afb. 21. Boorpuntenkaart.

De ondergrond in het plangebied bestaat, van onder naar boven gezien, uit licht(geel)-grijs, zeer fijn, zwak tot sterk siltig zand of sterk zandige leem. Hierin kunnen zand- of leemlagen voorkomen. Verder zijn vaak ijzervlekken waargenomen. Dit pakket is geïnterpreteerd als de C-horizont, onderdeel van de Formatie van Bortel, Laagpakket van Wierden. De top hiervan ligt tussen 1,05 m en 1,55 m -mv, of 31,2 m tot 31,65 m +NAP. De C-horizont is enkel aangetroffen in boring 3, 6, 8, 9 en 11.

Boven de C-horizont ligt ook een gelaagd zandpakket. Dit bestaat uit donkergrijs-bruin tot geelgrijs, zwak tot matig fijn, zwak tot matig siltig zand. Hierin zijn in alle boringen verschillende verhoudingen en hoeveelheden grind, puinresten, zand- en humusbrokken aangetroffen. Het zandpakket is in boring 6, 9 en 11 ook humeus. Dit is geïnterpreteerd als een verstoord pakket. In boring 1 en 2 zijn enkel verstoorde lagen aangetroffen tot (dieper dan) 2,0 m -mv. De saneringsactiviteit hier heeft de ondergrond dus tot minstens deze diepte verstoord. In alle boringen behalve boring 1, 9 en 11 ligt boven het verstoord pakket een laag zwak siltig, soms grindig, matig fijn tot matig grof zand. In enkele gevallen zit hier zeer veel puin in. Dit is geïnterpreteerd als een opgebracht pakket. Dit pakket lijkt onder alle verharding in het plangebied voor te komen. Boring 4, 5 en 10 zijn in dit opgebracht pakket gestuit, aangezien het puin hier niet doordringbaar was.

3.3.2 Interpretatie

De ondergrond in het plangebied is tot in de C-horizont verstoord. In enkele boringen is de C-horizont niet aangetroffen binnen 2 m -mv, en de top ligt nergens hoger dan 1,05 m -mv. In het gehele plangebied zijn geen aanwijzingen voor een podzol aangetroffen. Ook ontbreekt het



plaggendek dat in het plangebied werd verwacht. Gezien de grote mate van verstoring van het dekzand worden geen archeologische resten meer in dit pakket verwacht. De mate van verstoring, en de verstoringsdieptes bevestigen het beeld dat uit de bouwtekeningen naar voren komt. Bij onderzoek in de omgeving van het plangebied waar de C-horizont niet of nauwelijks is verstoord is deze aangetroffen op 0,40 m tot 1,0 m -mv. Lokaal is een dunne B- of BC-horizont onder een restant van een plaggendek aangetroffen. In deze boringen ligt de top van het dekzand op 1 m -mv of dieper. Het is niet duidelijk of dit een archeologisch relevante podzolbodem betreft, of dit het gevolg is van het opgebrachte plaggendek. Direct ten (zuid)oosten van het plangebied ligt de top van de C-horizont op circa 2 m -mv als gevolg van diepe verstoringen in de ondergrond. Deze diepe verstoring komt overeen met wat in het noordwesten van het plangebied is aangetroffen. De diepe verstoringen zijn dus niet enkel tot deze hoek van het plangebied beperkt. Op basis van de boringen met een restant van een podzolbodem lijkt de aanwezigheid van ingegraven sporen niet geheel uit te sluiten. In het plangebied zelf is echter geen restant van een plaggendek of podzolbodem aangetroffen welke eventueel ingegraven archeologische sporen kan hebben beschermd tegen verstoringen. Wel zijn aanwijzingen zichtbaar voor verstoring van de top van de C-horizont. Met het ontbreken van een beschermd grondpakket zal de C-horizont zelf direct zijn aangetast. De mate van verstoring is niet met zekerheid te bepalen aangezien er geen onverstoord top van de C-horizont is aangetroffen, maar eventueel ingegraven sporen zullen op zijn minst ernstig zijn aangetast.

Volgens het verwachtingsmodel kunnen ter hoogte van boring 11 resten van historische bebouwing in de ondergrond aanwezig zijn. De bodemopbouw in deze boring wijkt echter niet significant af van de opbouw zoals aangetroffen in de omliggende boringen. Er zijn geen verdere aanwijzingen voor historische bebouwing aangetroffen, zoals een verhoogde concentratie puin, houtskool of sintels, aardewerk of diepere verstoringen voor funderingen. De aan- of afwezigheid van funderingsresten in deze zone is echter niet uit te sluiten aangezien een booronderzoek geen geschikte methode is om dergelijke resten op te sporen.

3.4 Conclusies

De in paragraaf 3.1 gestelde onderzoeksvragen kunnen op basis van de bereikte resultaten als volgt worden beantwoord:

- *Wat is de geomorfologische situatie en de geologische en bodemkundige opbouw van het plangebied?*
De ondergrond in het plangebied bestaat uit een C-horizont, bestaand uit dekzand (Formatie van Bostel, Laagpakket van Wierden), afgedekt door achtereenvolgens verstoord en opgebrachte zandlagen. Onder de verharding ligt verder een ondoordringbaar puinpakket. De top van de C-horizont ligt tussen 1,05 m en 1,55 m -mv, of 31,20 m en 31,65 m +NAP.
- *Is sprake van een natuurlijke (intacte) bodemopbouw of is deze (deels) verstoord? Indien sprake is van verstoringen, wat is de diepte en omvang van de verstoring?*
De ondergrond is tot in de top van de C-horizont verstoord. In een tweetal boringen reiken de verstoringen dieper dan de einddiepte van de boringen (2 m -mv). In de overige boringen reiken de verstoringen tot 1,05 m en 1,55 m -mv, of 31,20 m en 31,65 m +NAP.
- *Zijn er archeologisch relevante geo(morfo)logische eenheden of lagen aanwezig in het plangebied?*
Er is geen potentieel archeologisch niveau aangetroffen waarin resten uit het Laat-Paleolithicum tot en met de Vroege Middeleeuwen kunnen voorkomen. In het zuidoosten van het plangebied is een verstoord pakket aanwezig dat kan zijn gerelateerd aan historische bebouwing uit de Late Middeleeuwen – Nieuwe tijd.
- *Alhoewel niet het doel van een verkennend booronderzoek, zijn er desondanks toch archeologische indicatoren aangetroffen?*
Er zijn geen indicatoren aangetroffen tijdens het onderzoek.



- *In welk opzicht kan op basis van het veldonderzoek de archeologische verwachting worden bijgesteld?*

De archeologische verwachting kan worden bijgesteld naar laag voor alle archeologische periodes met uitzondering van de perioden Late Middeleeuwen en de Nieuwe tijd. Volgens het verwachtingsmodel kunnen ter hoogte van boring 11 resten van historische bebouwing in de ondergrond aanwezig zijn. De bodemopbouw in deze boring wijkt echter niet significant af van de opbouw zoals aangetroffen in de omliggende boringen. Er zijn geen verdere aanwijzingen voor historische bebouwing aangetroffen, zoals een verhoogde concentratie puin, houtskool of sintels, aardewerk of diepere verstoringen voor funderingen. De aan- of afwezigheid van funderingsresten in deze zone is echter niet uit te sluiten.
- *In hoeverre worden de (mogelijk aanwezige) archeologische waarden bedreigd door toekomstige planontwikkeling?*

De fundering onder de appartementencomplexen zullen de C-horizont verstoren. In een groot deel van het plangebied worden geen archeologische waarden meer verwacht. In het zuidoosten van het plangebied kan de aanwezigheid van archeologische resten niet volledig worden uitgesloten. Omdat de fundering reikt tot in dit deel van het planbied kunnen hier archeologische resten worden verstoord.
- *Is het plangebied voldoende onderzocht en zo nee, welke vorm van nader archeologisch onderzoek kan worden geadviseerd?*

Met het uitgevoerde onderzoek is het grootste deel van het plangebied voldoende onderzocht. Er wordt daar geen vervolgonderzoek geadviseerd. Het is echter niet volledig uit te sluiten dat in het zuidoosten van het plangebied nog funderingsresten van de historische bebouwing voorkomen. Om de aan- of afwezigheid van deze resten te kunnen vaststellen adviseert ADC Archeoprojecten een inventariserend veldonderzoek door middel van het aanleggen van proefsleuven (AB/IVO-P) uit te voeren in deze zone van het plangebied.



4 Aanbeveling

Het is niet volledig uit te sluiten dat in het zuidoosten van het plangebied nog funderingsresten van de historische bebouwing voorkomen. Om de aan- of afwezigheid van deze resten te kunnen vaststellen adviseert ADC Archeoprojecten een inventariserend veldonderzoek door middel van het aanleggen van proefsleuven (AB/IVO-P) uit te voeren in deze zone van het plangebied. De exacte invulling van de werkzaamheden dient voorafgaand aan het veldwerk te worden vastgelegd in een door de bevoegde overheid goed te keuren Programma van Eisen (PvE). In de overige delen van het plangebied worden geen archeologische resten meer verwacht. In deze delen wordt geen vervolgonderzoek geadviseerd.

Wij wijzen erop dat de bevoegde overheid op basis van dit rapport een selectiebesluit neemt. De mogelijkheid bestaat dat dit selectiebesluit afwijkt van het door ons opgestelde advies.



Literatuur

- Bakker, H. de, J. Schelling, D.J. Brus & C. van Wallenburg**, 1989: *Systeem van bodemclassificatie voor Nederland : de hogere niveaus*. Wageningen.
- Csonka, Y., M. Soldaat**, 2021: *Bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (BO en IVO-O) Kerkstraat 6a, Nederweert*. 2021.
- Kadaster**, 1832: *Kadastrale kaart 1811-1832: Nederweert, Limburg, sectie A, blad 02 (MIN11070A02)*
- Klooster, E., Van der**, 2022: *Archeologisch Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek (booronderzoek), verkennende en karterende fase. Gouverneursweg ong., tussen 1a en 3, te Heeswijk-Dinther (gedeelte van perceel Heeswijk-Dinther E1185) Gemeente Bernheze*. KSP Archeologie.
- Kortlang, F.P.** 2010: *Nota Archeologiebeleid gemeenten Weert en Nederweert, archaeo-rapport 0915*. Eindhoven.
- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed**, 2023: *Eerste bevindingen/Einde veldwerk 548 685 5100*. 2023.
- Stouthamer, E., Cohen, K.M. & Hoek, W.Z.**, 2015: *De vorming van het land: geologie en geomorfologie*. Perspectief Uitgevers, Utrecht.
- Vanderbeken, T., A. Emaus, A. Buesink**, 2004: *IVO Hulsenweg, Nederweert*. Hoog-Keppel.
- Verhoeven, M., G.R. Ellenkamp, M. Janssens**, 2009: *Een archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart voor de gemeenten Weert en Nederweert, deelrapport II landschap en archeologie*. Weesp.
- Verschuren, B.N.J.** 2021: *Archeologisch onderzoek IVO-O verkennende fase door middel van boringen geluidsscherm T064_02_SN te Opeinde*. Geleen.
- Vervust, S., S. Tallir** 2014: *De Belgische provincie Limburg op de Kabinetskaart van Ferraris (1770-1778) in: Caert Tresoor*, 2014 nr. 3.
- Vlieks, N., M.A.K. Vroomans**. 2023: *Archeologisch bureauonderzoek en IVO-O verkennende fase door middel van boringen N266-N275 te Nederweert*. Geleen.



Geraadpleegde websites

<https://ahn.arcgisonline.nl/ahnviewer/>
<https://archaeology.datastations.nl/>
<https://archis.cultureelerfgoed.nl/>
<https://bagviewer.kadaster.nl>
<https://beeldbank.cultureelerfgoed.nl/>
<https://maps.bodemdata.nl>
<https://omgevingswet.overheid.nl/regels-op-de-kaart/>
<https://www.bodemloket.nl>
<https://www.dinoloket.nl/ondergrondgegevens>
<https://www.ikme.nl>
<https://www.kadaster.nl/>
<https://www.topotijdreis.nl>
<https://zoeken.cultureelerfgoed.nl/>
<https://common.ngi.be/>
<https://nederweert24.nl/2017/05/28/tijdreis-boerenbond/>



Lijst van afbeeldingen en tabellen

- Afb. 1. Locatie van het plangebied.
Afb. 2. Detailkaart van het plangebied.
Afb. 3. De archeologische beleidskaart van de gemeente Nederweert.
Afb. 4. De luchtfoto van het plangebied
Afb. 5. Kabels en leidingen binnen het plangebied
Afb. 6. Plattegrond toekomstige situatie in het plangebied
Afb. 7. Vogelvlucht toekomstige situatie in het plangebied
Afb. 8. Plattegrond van de parkeergarage
Afb. 9. Het plangebied op de geologische kaart 2021 (DINOloket.nl)
Afb. 10. De geomorfologische kaart van Nederland 1:50.000 (Alterra 2008)
Afb. 11. Het plangebied op de bodemkaart van Nederland (Alterra 2014)
Afb. 12. Het plangebied op de kaart van het actueel hoogtebestand Nederland (AHN4)
Afb. 13. Het plangebied op de kaart van het actueel hoogtebestand Nederland (AHN4)
Afb. 14. Het plangebied op een kaart met AMK -terreinen, onderzoeksmeldingen en vondstlocaties uit Archis3.1 (RCE 2024).
Afb. 15. De bouwjaren van de gebouwen die momenteel in het plangebied aanwezig zijn (BAG)
Afb. 16. De globale ligging van plangebied op de Ferraris kaart 1777 (<https://common.ngi.be/>)
Afb. 17. Het plangebied op de Kadastrale minuut uit 1811 - 1832 (beeldbank.cultureelerfgoed.nl)
Afb. 18. Het plangebied op de Bonnekaart en topografische kaart uit verschillende periodes (topotijdreis.nl)
Afb. 19. De situatie in het plangebied. Met de klok mee: het noordwesten bij boring 1 en 5, het noorden bij boring 2, het zuiden met boring 8 en 9, het oosten met boring 4 en 6.
Afb. 20. Boorpuntenkaart.
- Tabel 1. Overzicht van de verschillende perioden.
Tabel 2. Aardwetenschappelijke informatie in het plangebied
Tabel 3. Archeologische terreinen (monumenten) in het onderzoeksgebied
Tabel 4. Archeologische vondstlocaties in het onderzoeksgebied
Tabel 5. Archeologische onderzoeken uitgevoerd in het onderzoeksgebied
Tabel 6. Gebouwde rijksmonumenten in het onderzoeksgebied
Tabel 7. Overzicht van de historische situatie
Tabel 8. Beschrijving van de onderzoeksmethode



Bijlage

Boring: 002381_1

Kop algemeen: Projectcode: 002381, Boornummer: 1, Beschrijver(s): GN SP, Datum: 13-03-2025, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 220
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 180479.25, Y-coördinaat in meters: 365787.37, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: 32.52, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Noord-Brabant, Gemeente: Nederweert, Opdrachtgever: Aveco de Bondt, Uitvoerder: ADC ArcheoProjecten



Boring: 002381_2

Kop algemeen: Projectcode: 002381, Boornummer: 2, Beschrijver(s): GN SP, Datum: 13-03-2025, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 200
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 180515.63, Y-coördinaat in meters: 365798.32, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: 32.4, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Noord-Brabant, Gemeente: Nederweert, Opdrachtgever: Aveco de Bondt, Uitvoerder: ADC ArcheoProjecten



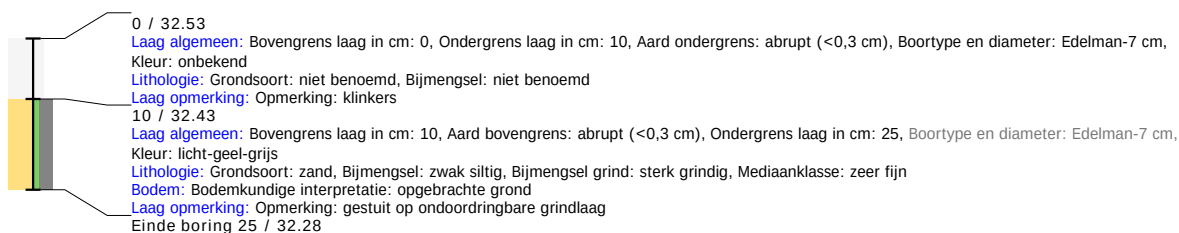
Boring: 002381_3

Kop algemeen: Projectcode: 002381, Boornummer: 3, Beschrijver(s): GN SP, Datum: 13-03-2025, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 140
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 180552.4, Y-coördinaat in meters: 365806.9, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: 32.5, Precisie hoogte: 1 cm, Referentieveld hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Noord-Brabant, Gemeente: Nederweert, Opdrachtgever: Aveco de Bondt, Uitvoerder: ADC ArcheoProjecten



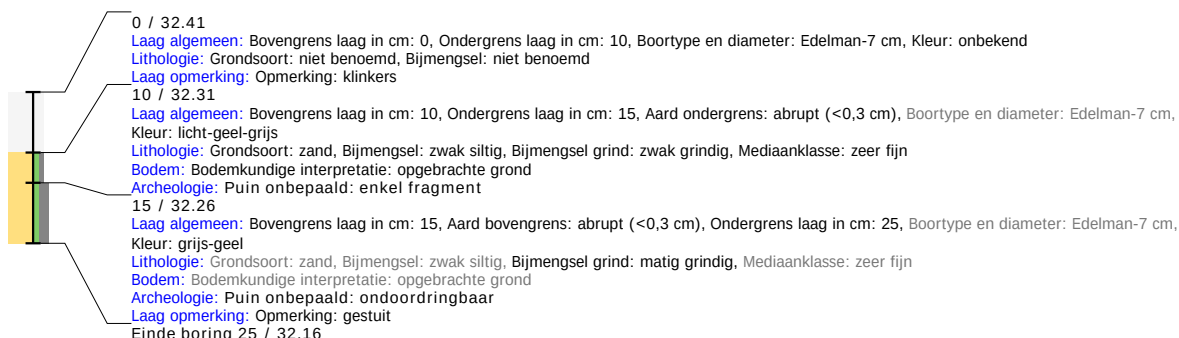
Boring: 002381_4

Kop algemeen: Projectcode: 002381, Boornummer: 4, Beschrijver(s): GN SP, Datum: 13-03-2025, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 25
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 180566.63, Y-coördinaat in meters: 365830.49, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: 32.53, Precisie hoogte: 1 cm, Referentieveld hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Noord-Brabant, Gemeente: Nederweert, Opdrachtgever: Aveco de Bondt, Uitvoerder: ADC ArcheoProjecten



Boring: 002381_5

Kop algemeen: Projectcode: 002381, Boornummer: 5, Beschrijver(s): GN SP, Datum: 13-03-2025, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 25
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 180501.59, Y-coördinaat in meters: 365740.7, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: 32.41, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Noord-Brabant, Gemeente: Nederweert, Opdrachtgever: Aveco de Bondt, Uitvoerder: ADC ArcheoProjecten



Boring: 002381_6

Kop algemeen: Projectcode: 002381, Boornummer: 6, Beschrijver(s): GN SP, Datum: 13-03-2025, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 180
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 180501.45, Y-coördinaat in meters: 365782.82, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: 32.6, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Noord-Brabant, Gemeente: Nederweert, Opdrachtgever: Aveco de Bondt, Uitvoerder: ADC ArcheoProjecten



Boring: 002381_8

Kop algemeen: Projectcode: 002381, Boornummer: 8, Beschrijver(s): GN SP, Datum: 13-03-2025, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 170
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 180562.74, Y-coördinaat in meters: 365762.44, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: 32.58, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Noord-Brabant, Gemeente: Nederweert, Opdrachtgever: Aveco de Bondt, Uitvoerder: ADC ArcheoProjecten



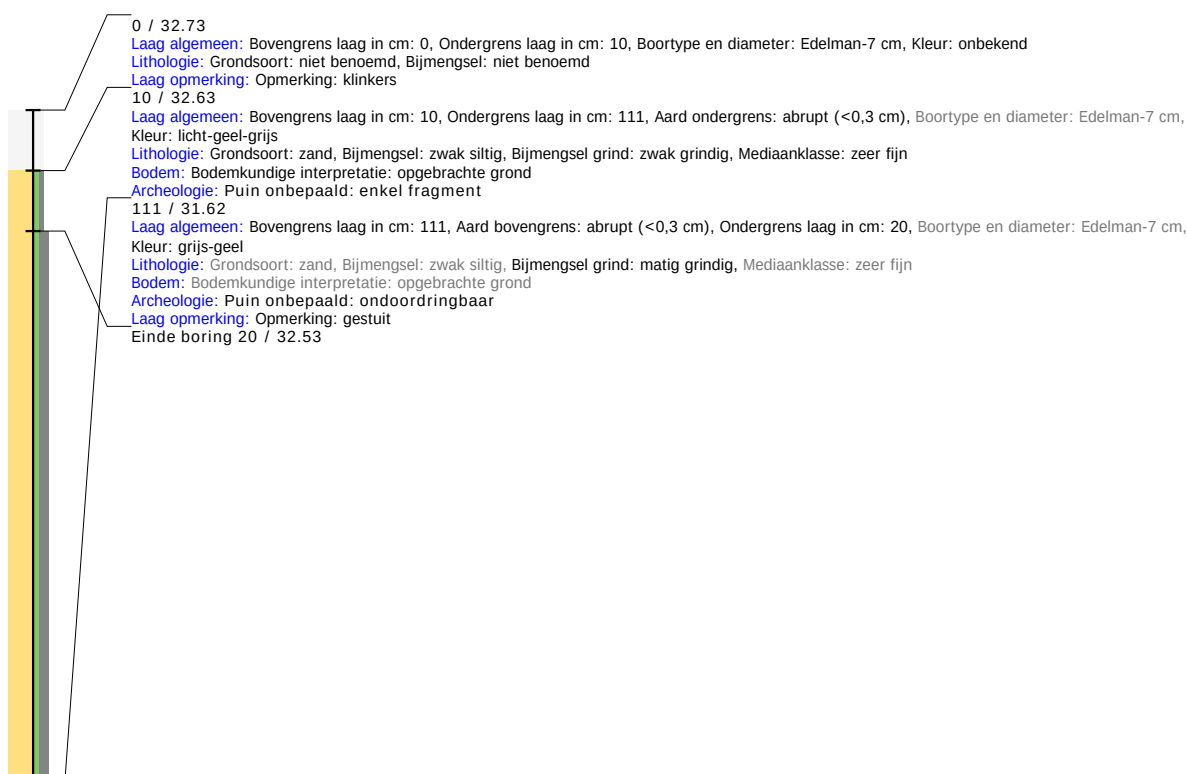
Boring: 002381_9

Kop algemeen: Projectcode: 002381, Boornummer: 9, Beschrijver(s): GN SP, Datum: 13-03-2025, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 140
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 180544.41, Y-coördinaat in meters: 365737.71, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: 32.72, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Noord-Brabant, Gemeente: Nederweert, Opdrachtgever: Aveco de Bondt, Uitvoerder: ADC ArcheoProjecten



Boring: 002381_10

Kop algemeen: Projectcode: 002381, Boornummer: 10, Beschrijver(s): GN SP, Datum: 13-03-2025, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 20
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 180577.15, Y-coördinaat in meters: 365751.28, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: 32.73, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Noord-Brabant, Gemeente: Nederweert, Opdrachtgever: Aveco de Bondt, Uitvoerder: ADC ArcheoProjecten



Boring: 002381_11

Kop algemeen: Projectcode: 002381, Boornummer: 11, Beschrijver(s): GN SP, Datum: 13-03-2025, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 190
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 180609.67, Y-coördinaat in meters: 365753.34, Precisie coördinaat: 1 cm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL), Hoogte maaiveld in meters: 33.08, Precisie hoogte: 1 cm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Noord-Brabant, Gemeente: Nederweert, Opdrachtgever: Aveco de Bondt, Uitvoerder: ADC ArcheoProjecten

